

EUROPA-PARLAMENTET

2004

2009

Konsolideret lovgivningsdokument

16.2.2006

EP-PE_TC1-COD(2004)0001

*****I**

EUROPA-PARLAMENTETS HOLDNING

fastlagt ved førstebehandlingen den 16. februar 2006 med henblik på vedtagelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/.../EF om tjenesteydelser i det indre marked (EP-PE_TC1-COD(2004)0001)

PE 369.610

DA

DA

EUROPA-PARLAMENTETS HOLDNING

fastlagt ved førstebehandlingen den 16. februar 2006

med henblik på vedtagelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/.../EF om
tjenesteydelser i det indre marked

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 47,
stk. 2, første og tredje punktum, artikel 55 og 71 og artikel 80, stk. 2,

under henvisning til forslag fra *Kommissionen*,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg¹,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget²,

efter proceduren i traktatens artikel 251³, og

ud fra følgende betragtninger:

¹ EUT C 221 af 8.9.2005, s. 113.

² EUT C 43 af 18.2.2005, s. 18.

³ Europa-Parlamentets holdning af 16.2.2006.

- (1) Den Europæiske Union har som mål at skabe stadig tættere bånd mellem de europæiske stater og folk og at sikre økonomiske og sociale fremskridt. I henhold til traktatens artikel 14, stk. 2, indebærer det indre marked et område uden indre grænser med fri udveksling af tjenesteydelser og etableringsfrihed. En fjernelse af *hindringerne* for udviklingen af servicevirksomhed mellem medlemsstaterne er et vigtigt middel til at styrke integrationen af de europæiske folk og fremme harmoniske og bæredygtige fremskridt på det økonomiske og sociale område. ***Ved fjernelsen af sådanne hindringer er det vigtigt at sikre, at udviklingen af servicevirksomhed bidrager til opfyldelsen af de mål, der er fastsat i traktatens artikel 2, nemlig "i Fællesskabet som helhed at fremme en harmonisk, afbalanceret og bæredygtig udvikling af den økonomiske virksomhed, et højt beskæftigelsesniveau, et højt socialt beskyttelsesniveau, ligestilling mellem mænd og kvinder, en bæredygtig og ikke-inflationær vækst, høj konkurrenceevne og en høj grad af konvergens med hensyn til de økonomiske resultater, et højt niveau for miljøbeskyttelse og forbedring af miljøkvaliteten, højnelse af levestandarden og livskvaliteten, økonomisk og social samhørighed samt solidaritet mellem medlemsstaterne".***
- (2) ***Et konkurrencedygtigt marked for tjenesteydelser er vigtigt til fremme af økonomisk vækst og jobskabelse i EU. På nuværende tidspunkt hindrer en lang række barrierer på det indre marked tjenesteyderne, specielt små og mellemstore virksomheder (SMV'er), i at udstrække deres aktiviteter ud over de nationale grænser og drage fuld fordel af det indre marked. Dette svækker konkurrenceevnen på verdensplan hos EU's tjenesteydere. Et frit marked, som tvinger medlemsstaterne til at fjerne restriktionerne for grænseoverskridende udveksling af tjenesteydelser, samtidig med at den nødvendige gennemsigtighed og information øges, ville give forbrugerne et større udvalg og en bedre service til lavere priser.***

- (3) I Kommissionens rapport "status over det indre marked for tjenester"¹ opregnes en lang række hindringer, der står i vejen for eller hæmmer udviklingen af tjenesteydelser mellem medlemsstaterne, herunder især sådanne, som udføres af SMV'er, der spiller en fremtrædende rolle i servicesektoren. Rapporten konkluderer, at ti år efter, hvad der skulle have været gennemførelsen af det indre marked, er der stor forskel mellem visionen om et økonomisk integreret EU og den virkelighed, de europæiske borgere og tjenesteydere oplever. Hindringerne berører mange forskellige former for servicevirksomhed og alle etaper i tjenesteydernes virksomhed, og der er mange lighedspunkter mellem dem, navnlig at de ofte skyldes besværlige administrative procedurer, den retsusikkerhed, der præger grænseoverskridende virksomhed, og manglende tillid mellem medlemsstaterne.
- (4) Da tjenesteydelser er drivkraften bag den økonomiske vækst og tegner sig for 70 % af BNI og af beskæftigelsen i størsteparten af medlemsstaterne, indvirker denne opsplitning af det indre marked negativt på hele EU's økonomi, især på SMV'ernes konkurrenceevne **og arbejdstagernes mobilitet**, og forhindrer forbrugerne i at få adgang til et større udvalg af tjenesteydelser til konkurrencedygtige priser. **Det er vigtigt at påpege, at servicesektoren er en nøglesektor for beskæftigelse af navnlig kvinder, der derfor vil kunne drage stor nytte af de nye muligheder, som gennemførelsen af det indre marked for tjenester frembyder.** Europa-Parlamentet og Rådet har fremhævet, at fjernelsen af de retlige hindringer for oprettelsen af et egentligt indre marked er et meget vigtigt led i gennemførelsen af det mål, der blev fastsat af Det Europæiske Råd i Lissabon, nemlig at **forbedre beskæftigelsen og den sociale samhørighed og sikre en bæredygtig økonomisk vækst for at gøre EU til den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede, beskæftigelsesskabende økonomi i verden inden år 2010. Fjernelse af disse hindringer, samtidig med at man sikrer en europæisk social model af høj standard, er således en afgørende forudsætning for at overvinde de vanskeligheder, der er opstået i forbindelse med gennemførelsen af Lissabon-strategien, og for at sætte skub i EU's økonomi, især hvad angår beskæftigelse og investeringer. Det er derfor vigtigt at gennemføre et fælles marked for tjenesteydelser, hvor der er ligevægt mellem markedsåbning, offentlige tjenesteydelser og arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder samt forbrugerrettigheder.**

¹ KOM(2002)0441 endl.

- (5) **Navnlig efter udvidelsen med ti nye medlemsstater står erhvervsdrivende, der ønsker at udføre tjenesteydelser i en anden medlemsstat, over for klare hindringer.**
- (6) På den baggrund bør hindringerne for tjenesteyderes ret til frit at etablere sig i medlemsstaterne og for den frie udveksling af tjenesteydelser mellem medlemsstaterne fjernes, og **tjenestemodtagere og tjenesteydere** bør garanteres den retssikkerhed, der er nødvendig, for at de reelt kan udøve disse to grundlæggende traktatfæstede friheder. Da hindringerne for det indre marked for tjenesteydelser både berører erhvervsdrivende, der ønsker at etablere sig i andre medlemsstater, og dem, der udfører en tjenesteydelse i en anden medlemsstat uden at etablere sig dér, bør tjenesteydere have mulighed for at udvikle deres servicevirksomhed i det indre marked enten ved at etablere sig i en anden medlemsstat eller ved at benytte sig af friheden til at udveksle tjenesteydelser. Tjenesteydere skal kunne vælge mellem disse to friheder, alt efter hvilken udviklingsstrategi de har i hver enkelt medlemsstat.
- (7) Det er ikke muligt at overvinde disse hindringer udelukkende ved direkte anvendelse af traktatens artikel 43 og 49, da det ville være ekstremt vanskeligt for de nationale myndigheder og Fællesskabets institutioner at gennemføre *traktatbrudsprocedurer* mod de pågældende medlemsstater i hvert enkelt tilfælde, især efter udvidelsen, og da mange hindringer kun kan fjernes gennem en forhåndskoordinering af de nationale lovgivninger, blandt andet for at etablere et administrativt samarbejde. Som Europa-Parlamentet og Rådet har erkendt, *må* gennemførelsen af et egentligt indre marked for tjenesteydelser ske ved hjælp af et lovgivningsinstrument på fællesskabsplan.

- (8) I dette direktiv opstilles en generel retlig ramme, der kommer en lang række tjenesteydelser til gode, samtidig med at der tages hensyn til de særlige kendetegn ved hver enkelt form for virksomhed og erhverv og disses reguleringsordninger. Denne ramme er baseret på en dynamisk og selektiv tilgang, der består i først at fjerne de *hindringer*, der hurtigt kan ryddes af vejen, og derefter for de øvrige *hindringer* at igangsætte en procedure med evaluering, høring og yderligere harmonisering for specifikke områder med henblik på at muliggøre en gradvis og samordnet modernisering af de nationale ordninger for regulering af servicevirksomhed, hvilket er absolut nødvendigt for at gennemføre et egentligt indre marked for tjenesteydelser inden 2010. Der bør indføres en velafvejet kombination af foranstaltninger, der omfatter målrettet harmonisering, administrativt samarbejde, ***fri udveksling af tjenesteydelser i henhold til dette direktiv***, og tilskyndelse til udarbejdelse af adfærdskodekser på bestemte områder. Denne koordinering af de nationale lovgivninger bør sikre et højt retligt integrationsniveau i Fællesskabet og i høj grad tilgodese almene hensyn, især beskyttelse af forbrugerne, ***miljøet, den offentlige sikkerhed og folkesundheden samt overholdelse af arbejdsretten***, hvilket er absolut nødvendigt for at skabe tillid mellem medlemsstaterne.
- (9) Bestemmelserne i dette direktiv vedrørende etableringsfriheden ***og den frie udveksling af tjenesteydelser*** bør kun finde anvendelse i det omfang, den pågældende virksomhed er åben for konkurrence, så medlemsstaterne ***ikke forpligtes til hverken at liberalisere tjenesteydelser af almen økonomisk interesse eller at privatisere offentlige organer, der udfører sådanne tjenesteydelser, eller at afskaffe eksisterende monopoler vedrørende andre aktiviteter eller visse distributionstjenester***.
- (10) ***Dette direktiv berører ikke de aktiviteter, som medlemsstaterne under overholdelse af fællesskabsretten organiserer til beskyttelse eller fremme af kulturel og sproglig mangfoldighed og et alsidigt medieudbud, herunder finansieringen af sådanne aktiviteter.***

- (11) *Det er ligeledes vigtigt, at dette direktiv fuldt ud respekterer EF-initiativer med hjemmel i traktatens artikel 137 med henblik på at virkeliggøre de i artikel 136 fastlagte mål om fremme af beskæftigelsen og forbedring af leve- og arbejdsvilkårene.*
- (12) *Da traktaten indeholder specifikke retsgrundlag for spørgsmål vedrørende arbejdsmarkeds- og socialsikringslovgivning, er det nødvendigt at udelukke området arbejdsmarkeds- og socialsikringslovgivning fra dette direktivs anvendelsesområde for at sikre, at direktivet ikke berører disse spørgsmål.*
- (13) *Dette direktiv omhandler ikke de krav, der gælder for visse tjenesteyderes adgang til offentlige økonomiske midler. Sådanne krav omfatter bl.a. betingelserne for, at tjenesteydere kan modtage offentlige økonomiske midler, herunder specifikke kontraktbestemmelser, navnlig kvalitetskrav, hvis overholdelse er en betingelse for at modtage offentlige økonomiske midler, f.eks. på det sociale område.*
- (14) *Dette direktiv og navnlig bestemmelserne vedrørende tilladelsesordninger og tilladelsers territoriale anvendelsesområde griber ikke ind i den regionale eller lokale kompetencefordeling i de enkelte medlemsstater, herunder regionalt og lokalt selvstyre og anvendelsen af officielle sprog.*
- (15) *Faglige foreningers, faglige sammenslutningers og arbejdsmarkedsparternes vigtige rolle i forbindelse med regulering af servicevirksomhed og udarbejdelse af faglige regler bør anerkendes, så længe de ikke hindrer udviklingen af konkurrencen mellem de erhvervsdrivende.*

- (16) *Sociale velfærdsydelser er en del af statens ansvar - på nationalt, regionalt og lokalt plan - på det sociale område. De er et udtryk for principperne om social samhørighed og solidaritet, hvilket blandt andet ses af det faktum, at de er beregnet til at hjælpe dem, der er i nød på grund af utilstrækkelig indkomst i familien, en fuldstændig eller delvis mangel på uafhængighed eller en risiko for at blive marginaliseret. Disse ydelser er ofte af rent almennyttig karakter, og de fordele, ydelserne giver, kan således ikke vurderes ud fra økonomiske betragtninger.*
- (17) *Dette direktiv omfatter ikke finansiering af socialt boligbyggeri eller hermed forbundet boligstøtte. Det berører heller ikke de kriterier eller betingelser, som medlemsstaterne fastsætter for at sikre, at socialt boligbyggeri reelt kommer samfundet som helhed til gode og bidrager til social samhørighed.*
- (18) *Børneforsorg og familietjenester, der sigter mod at støtte familier og unge mennesker, samt uddannelsesmæssige og kulturelle tjenester, der ofte sigter mod at gennemføre velfærds-mæssige mål, bør ikke berøres af bestemmelserne i dette direktiv.*
- (19) *Dette direktiv bør fortolkes således, at udøvelsen af de grundlæggende rettigheder, der anerkendes i medlemsstaterne og i EU's charter om grundlæggende rettigheder, bringes i fuld overensstemmelse med de frihedsrettigheder, der er fastlagt i traktatens artikel 43 og 49. Disse grundlæggende rettigheder omfatter blandt andet retten til at gennemføre faglige aktioner. Dette direktiv bør fortolkes således, at disse grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder får fuld gyldighed.*

- (20) Dette direktiv er helt i tråd med de øvrige igangværende fællesskabsinitiativer vedrørende tjenesteydelser, især initiativerne vedrørende de virksomhedsrelaterede serviceerhvervs konkurrenceevne, sikkerheden i forbindelse med tjenesteydelser¹ og arbejdet i forbindelse med den frie bevægelighed for patienter og udviklingen i sundhedssektoren i Fællesskabet. Det er også i tråd med de igangværende initiativer vedrørende det indre marked såsom forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om salgsfremmende foranstaltninger i det indre marked² og vedrørende forbrugerbeskyttelse som f.eks. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/29/EF af 11. maj 2005 om virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugerne på det indre marked ("*direktivet om urimelig handelspraksis*")³ og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004 af 27. oktober 2004 om samarbejde mellem nationale myndigheder med ansvar for håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse ("*forordningen om forbrugerbeskyttelsessamarbejde*")⁴.
- (21) *Dette direktiv bør ikke finde anvendelse på tjenesteydelser af almen interesse, som medlemsstaterne leverer og fastlægger for at opfylde deres forpligtelse til at tilgodese almene hensyn. Disse aktiviteter er ikke omfattet af definitionen i traktatens artikel 50 og henhører derfor ikke under direktivets anvendelsesområde. Bestemmelserne i dette direktiv finder kun anvendelse, for så vidt som de pågældende aktiviteter er åbne for konkurrence og ikke kræver, at medlemsstaterne liberaliserer tjenesteydelser af almen interesse, privatiserer eksisterende offentlige organer eller afskaffer eksisterende monopoler som f.eks. lotterier eller visse distributionstjenesteydelser. Hvad angår tjenesteydelser af almen interesse omfatter direktivet kun tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, dvs. tjenesteydelser, der har forbindelse med en økonomisk virksomhed og er åbne for konkurrence. Direktivet berører heller ikke finansieringen af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse og finder ikke anvendelse på støtte, der ydes af medlemsstaterne navnlig på det sociale område i overensstemmelse med traktatens afsnit VI, kapitel I.*

¹ KOM(2003)0313.

² KOM(2002)0585.

³ EUT L 149 af 11.6.2005, s. 22.

⁴ EUT L 364 af 9.12.2004, s. 1. Ændret ved direktiv 2005/29/EF.

- (22) *Udelukkelserne fra anvendelsesområdet bør ikke kun finde anvendelse på spørgsmål, som er specifikt omhandlet i disse direktiver, men også på anliggender, hvor direktiverne udtrykkeligt giver medlemsstaterne mulighed for at vedtage visse foranstaltninger på nationalt plan.*
- (23) Finansielle tjenesteydelser bør udelukkes fra anvendelsesområdet for dette direktiv, fordi denne form for virksomhed i øjeblikket er omfattet af en specifik handlingsplan, der ligesom dette direktiv sigter mod at gennemføre et egentligt indre marked for tjenesteydelser. ***Denne udelukkelse bør omfatte alle tjenesteydelser, som vedrører bankvirksomhed, lån, forsikring, herunder genforsikring, individuelle pensioner, investeringer, betalinger, investeringsrådgivning og i almindelighed de tjenesteydelser, som er opført i bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/12/EF af 20. marts 2000 om adgang til at optage og udøve virksomhed som kreditinstitut¹.***
- (24) Da der i 2002 blev vedtaget en række lovgivningsinstrumenter vedrørende elektroniske kommunikationstjenester og -netværk og hermed forbundne ressourcer og tjenesteydelser, som opstillede en retlig ramme med henblik på at lette adgangen til denne form for virksomhed i det indre marked, bl.a. gennem afskaffelse af de fleste ordninger for individuel tilladelse, bør de problemstillinger, der er genstand for disse instrumenter, udelukkes fra dette direktivs anvendelsesområde.
- (25) ***De særlige krav, som medlemsstaterne pålægger etableringen af vikarbureauer, betyder, at disse tjenester ikke kan være omfattet af dette direktivs anvendelsesområde på nuværende tidspunkt. Derfor er det nødvendigt fuldt ud at harmonisere bestemmelserne om etablering inden for denne sektor med henblik på at fastsætte en retlig ramme for gennemførelsen af det indre marked i denne sektor.***

¹ EFT L 126 af 26.5.2000, s. 1. Senest ændret ved Kommissionens direktiv 2004/69/EF (EUT L 125 af 28.4.2004, s. 44).

- (26) *De særlige krav, som medlemsstaterne pålægger etableringen af sikkerhedstjenester, betyder, at disse tjenester ikke kan være omfattet af dette direktivs anvendelsesområde på nuværende tidspunkt. Derfor er det nødvendigt fuldt ud at harmonisere bestemmelserne om etablering inden for denne sektor med henblik på at fastsætte en retlig ramme for gennemførelsen af det indre marked i denne sektor.*
- (27) *Undtagelsen af sundhedspleje omfatter sundhedspleje og farmaceutiske tjenester, der ydes af fagfolk i sundhedssektoren til patienter med henblik på at vurdere, vedligeholde eller genoprette deres sundhedstilstand, forudsat at sådanne aktiviteter er forbeholdt et lovreguleret erhverv i den medlemsstat, hvor tjenesterne udføres.*
- (28) *Dette direktiv berører ikke godtgørelse af udgifter til sundhedsydelser, der er ydet i en anden medlemsstat end den, hvor modtageren af sundhedsplejen er bosiddende. Domstolen har adskillige gange taget stilling til dette spørgsmål og anerkendt patienternes rettigheder. Det er vigtigt, at dette spørgsmål behandles i en anden fællesskabsretsakt, så der kan skabes større retssikkerhed og klarhed.*

- (29) *Også audiovisuelle tjenester uanset transmissionsform, navnlig tv-radiospredningsvirksomhed som defineret i Rådets direktiv 89/552/EØF af 3. oktober 1989 om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne vedrørende udøvelse af tv- radiospredningsvirksomhed¹, radiotjenester, filmtjenester og tjenesteydelser, der udføres af selskaber for kollektiv forvaltning af intellektuelle ejendomsrettigheder, bør undtages fra dette direktivs anvendelsesområde. Disse tjenesteydelser spiller nemlig en meget vigtig rolle ved skabelsen af den europæiske kulturelle identitet og den offentlige opinionsdannelse. Bevarelse og fremme af kulturel mangfoldighed og pluralisme kræver imidlertid særlige foranstaltninger, som bør kunne tage hensyn til specifikke regionale og nationale situationer. Fællesskabet er desuden forpligtet til at tage hensyn til de kulturelle aspekter i sin indsats i henhold til traktatens bestemmelser, navnlig med henblik på at respektere og fremme sine kulturers mangfoldighed. Under overholdelse af nærhedsprincippet og fællesskabslovgivningen, navnlig konkurrencereglerne, bør der ved afgørelser om støtte til audiovisuelle tjenester tages hensyn til kulturelle og sociale aspekter, som gør det uhensigtsmæssigt at anvende dette direktivs bestemmelser.*
- (30) *Spilleaktiviteter, herunder lotterier og væddemål, bør undtages fra dette direktivs anvendelsesområde, da medlemsstaterne på grund af disse aktiviteters særlige beskaffenhed selv vedtager lovgivning til beskyttelse af forbrugerne og den offentlige orden. Disse aktiviteters særlige beskaffenhed anfægtes ikke i Domstolens praksis, hvorefter der blot består en forpligtelse for de nationale domstole til nøje at undersøge de tvingende almene hensyn, som kan begrunde undtagelser fra friheden til at udveksle tjenesteydelser eller etableringsfriheden. I betragtning af de betydelige forskelle i beskatningen af spilleaktiviteter, der i hvert fald til dels hænger sammen med forskelle i medlemsstaternes krav til den offentlige orden, ville det i øvrigt være helt umuligt at etablere en loyal grænseoverskridende konkurrence mellem aktører inden for spilleindustrien uden enten samtidig eller på forhånd at behandle spørgsmål om sammenhæng i medlemsstaternes skatte- og afgiftspolitik, som dette direktiv ikke omhandler og ikke har til formål at regulere.*

¹ EFT L 298 af 17.10.1989, s. 23. Ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/36/EF (EFT L 202 af 30.7.1997, s. 60).

- (31) *Dette direktiv omfatter ikke aktiviteter udøvet af erhvervsdrivende, hvis erhverv permanent eller midlertidigt er direkte og specifikt forbundet med udøvelse af offentlig myndighed, navnlig bekræftelse af dokumenters ægthed og udstedelse af autorisationer i offentligt regi.*
- (32) Da der i traktaten er fastsat særlige retsgrundlag for skatter og afgifter, og da der allerede er vedtaget fællesskabslovgivning på dette område, bør skatter og afgifter udelukkes fra dette direktivs **anvendelsesområde**.
- (33) *Transporttjenester, herunder bytransport, havnetjenester, hyrevogns- og ambulancekørsel, bør være udelukket fra dette direktivs anvendelsesområde. Pengetransport og transport af afdøde er omfattet af dette direktivs anvendelsesområde, da der er konstateret problemer med hensyn til det indre marked på disse områder.*
- (34) *Straffelovgivningen bør ikke berøres af dette direktiv. Strafferetlige bestemmelser bør dog ikke misbruges med henblik på at omgå de bestemmelser, der er fastsat i dette direktiv.*
- (35) *Ikke-indtægtsgivende sportsudøvelse på amatørplan er af væsentlig social betydning. Denne form for sportsudøvelse tilgodeser hyppigt udelukkende sociale og rekreative formål. Derfor drejer det sig ikke om økonomisk virksomhed i fællesskabsrettens forstand, og sådanne aktiviteter falder uden for direktivets anvendelsesområde.*
- (36) *Dette direktiv bør kun finde anvendelse, når der ikke findes særlige fællesskabsbestemmelser om adgang til og udøvelse af servicevirksomhed inden for særlige områder eller for særlige erhverv.*

- (37) I overensstemmelse med Domstolens *faste praksis* vedrørende traktatens artikel 49 ff. dækker begrebet tjenesteydelse enhver erhvervsvirksomhed, der normalt udføres mod betaling. ***Modtagernes betaling af et gebyr for at yde et vist bidrag til et systems driftsudgifter udgør ikke i sig selv en betaling, eftersom tjenesteydelsen stadig i alt væsentligt finansieres af offentlige midler.***
- (38) ***Begrebet tjenesteydelse dækker enhver erhvervsaktivitet, som normalt udføres imod betaling.*** Betalingskriteriet er ikke opfyldt i forbindelse med de former for virksomhed, som staten ***eller en regional eller lokal myndighed*** udfører uden økonomisk modydelse ***i forbindelse med deres pligter på det sociale, kulturelle, uddannelsesmæssige og retslige område, f.eks. undervisning inden for rammerne af det nationale uddannelsessystem i private eller offentlige undervisningsinstitutioner eller forvaltning af sociale sikringsordninger, hvor der ikke udøves erhvervsaktivitet.*** Disse former for virksomhed er ikke omfattet af definitionen af "***tjenesteydelse***" og falder derfor ikke ind under dette direktivs anvendelsesområde.
- (39) Dette direktiv vedrører ikke anvendelsen af traktatens artikel 28-30 om frie varebevægelser. De restriktioner, der forbydes i medfør af ***bestemmelserne om den frie udveksling af tjenesteydelser i dette direktiv***, omfatter de krav, der gælder for adgangen til at optage og udøve servicevirksomhed, *men ikke de krav, der gælder for varerne som sådanne.*

- (40) Begrebet tjenesteyder omfatter enhver fysisk person med statsborgerskab i en medlemsstat eller enhver juridisk person, der udøver servicevirksomhed i henhold til enten etableringsfriheden eller friheden til udveksling af tjenesteydelser. Det er således ikke begrænset til de tilfælde, hvor tjenesteydelsen leveres over grænserne som led i den frie udveksling af tjenesteydelser, men omfatter også de tilfælde, hvor en erhvervsdrivende etablerer sig i en medlemsstat for at udvikle sin servicevirksomhed dér. Begrebet tjenesteyder omfatter ikke filialer af tredjelandsselskaber i en medlemsstat, idet etableringsfriheden og den frie udveksling af tjenesteydelser kun gælder for selskaber, som er oprettet i overensstemmelse med en medlemsstats lovgivning, og hvis vedtægtsmæssige hjemsted, hovedkontor eller hovedvirksomhed er beliggende inden for Fællesskabet, jf. traktatens artikel 48.
- (41) *Det sted, hvor en tjenesteyder er etableret, bør fastlægges i overensstemmelse med Domstolens praksis, ifølge hvilken begrebet forretningssted indebærer den faktiske udøvelse af en erhvervsaktivitet gennem et fast forretningssted i et ikke nærmere angivet tidsrum; dette krav er også opfyldt i de tilfælde, hvor en virksomhed oprettes for et bestemt tidsrum, eller hvor virksomheden lejer den bygning eller det anlæg, hvorigennem den udøver sin aktivitet. Ifølge denne definition, som forudsætter den faktiske udøvelse af en erhvervsaktivitet på tjenesteyderens forretningssted, udgør en brevkasse alene ikke et forretningssted. I de tilfælde, hvor en tjenesteyder har flere forretningssteder, er det vigtigt at fastslå, fra hvilket forretningssted den faktiske tjenesteydelse udføres; i de tilfælde, hvor det er vanskeligt at fastslå, fra hvilket af flere forretningssteder en given tjenesteydelse udføres, er det det sted, hvor tjenesteyderen har sit hovedaktivitetscenter i tilknytning til denne særlige tjenesteydelse.*

- (42) Når en erhvervsdrivende begiver sig til en anden medlemsstat for dér at udøve servicevirksomhed, bør der *sondres* mellem situationer, der falder ind under etableringsfriheden, og situationer, *der som følge af den pågældende virksomheds midlertidige karakter* er omfattet af den frie udveksling af tjenesteydelser. I henhold til Domstolens *praksis* skal den midlertidige karakter af den pågældende virksomhed ikke kun vurderes på grundlag af ydelsens varighed, men også på grundlag af dens hyppighed, periodiske karakter eller kontinuitet. Ydelsens midlertidige karakter bør imidlertid ikke udelukke, at tjenesteyderen i *bestemmelsesmedlemsstaten* kan indrette visse faciliteter (herunder et kontor, en praksis eller et lokale), hvis disse faciliteter er nødvendige for udførelsen af den pågældende tjenesteydelse.
- (43) Begrebet tilladelsesordning dækker *navnlig* de administrative procedurer, hvorved der gives tilladelser, licenser, godkendelser eller koncessioner, men også forpligtelsen til at være optaget i en faglig forening, et register, en fortegnelse eller en database, *være* tilsluttet et organ eller *være* i besiddelse af et næringsbrev for at kunne udøve den pågældende virksomhed. En tilladelse kan ikke blot følge af en udtrykkelig afgørelse, men også af en stiltiende afgørelse, som f.eks. består i, at den kompetente myndighed forholder sig tavs, eller at tjenesteyderen skal afvente en kvittering for modtagelsen af en erklæring for at kunne påbegynde den pågældende virksomhed, eller for at denne er *lovlig*.
- (44) ***Reglerne vedrørende administrative procedurer tager ikke sigte på at harmonisere de administrative procedurer, men på at fjerne alt for tyngende tilladelsesordninger, procedurer og formaliteter, som er til hinder for etableringsfriheden og dermed for oprettelsen af nye tjenesteydelsesvirksomheder.***

- (45) En af de største vanskeligheder, som især SMV'er støder på i forbindelse med adgangen til at optage og udøve servicevirksomhed, er de komplicerede og langvarige administrative procedurer og den retsusikkerhed, der er forbundet med disse procedurer. Derfor bør der, ligesom i forbindelse med visse moderniseringsinitiativer og initiativer vedrørende god administrativ praksis på fællesskabsplan eller nationalt plan, fastsættes principper for administrativ forenkling, navnlig ved samordnet at indføre *kvikskrankeordninger* på fællesskabsplan **og** begrænse kravet om forhåndstilladelse til de tilfælde, hvor det er absolut **nødvendigt**. **Sådanne** moderniseringstiltag, der vil opfylde kravene om gennemsigtighed og ajourføring af oplysningerne om de erhvervsdrivende, *skal have til formål at eliminere* de forsinkelser, omkostninger og afskrækkende virkninger, der er forbundet med f.eks. unødvendige eller uforholdsmæssigt komplicerede og bekostelige formaliteter, dobbeltarbejde, formelle krav i forbindelse med forelæggelsen af dokumenter, de kompetente instansers skønsbeføjelse, upræcise eller uforholdsmæssigt lange frister, den udstedte tilladelses begrænsede varighed eller urimelige udgifter og sanktioner. Sådanne former for praksis virker særlig afskrækkende på tjenesteydere, der ønsker at udvikle deres virksomhed i andre medlemsstater, og gør det nødvendigt med en koordineret modernisering i et udvidet indre marked med femogtyve medlemsstater.
- (46) ***Hvor det er hensigtsmæssigt, bør medlemsstaterne indføre harmoniserede europæiske formularer, der sidestilles med certifikater, attester eller ethvert andet dokument i forbindelse med etablering.***

- (47) For at lette adgangen til at optage og udøve servicevirksomhed i det indre marked bør der opstilles et fælles mål for alle medlemsstater om administrativ forenkling og fastsættes bestemmelser om bl.a. kvikskranker, ret til information, elektroniske procedurer og regulering af tilladelsesordninger. Andre nationale foranstaltninger til gennemførelse af dette mål kan bestå i at reducere antallet af procedurer og formaliteter i forbindelse med servicevirksomhed ved at sikre, at de er nødvendige for at tilgodese et alment hensyn, og at de ikke overlapper hinanden i indhold og målsætninger.
- (48) Af hensyn til den administrative forenkling bør der i almindelighed ikke stilles formelle krav såsom krav om **fremlæggelse af originale dokumenter, bekræftede genparter eller** bekræftede oversættelser, undtagen hvis det **er begrundet** i et tvingende alment hensyn som f.eks. beskyttelsen af arbejdstagerne, **folkesundheden, miljøbeskyttelse, forbrugerbeskyttelse eller uddannelse**. Det bør desuden sikres, at en tilladelse normalt giver adgang til at optage eller udøve servicevirksomhed på hele det nationale område, medmindre et tvingende alment **hensyn berettiger**, at der skal anmodes om tilladelse for hvert enkelt etableringssted, hvilket f.eks. kan være tilfældet for større supermarkeder, **eller at tilladelsen skal begrænses til en bestemt del af det nationale område**.

- (49) **Begrebet** tvingende almene hensyn, hvortil der henvises i visse af dette **direktivs bestemmelser**, er **blevet udviklet gradvis af Domstolen i dens praksis** vedrørende traktatens artikel 43 og 49 **og vil formentlig undergå en yderligere udvikling. Begrebet dækker mindst følgende områder: offentlig orden, offentlig sikkerhed, folkesundhed i den i traktatens artikel 46 og 55 omhandlede betydning, opretholdelse af samfundsordenen, mål på det sociale og arbejdsmarkedsmæssige område, beskyttelse af tjenestemodtagere, herunder patientsikkerhed, forbrugerbeskyttelse, beskyttelse af arbejdstagere, inklusive den sociale beskyttelse af disse, opretholdelse af den økonomiske balance i det sociale sikringssystem, bevarelse af et afbalancerede sundheds- og hospitalssystem, som er tilgængeligt for alle, forebyggelse af bedrageri, et sammenhængende skattesystem, forebyggelse af illoyal konkurrence, opretholdelse af den nationale finansielle sektors gode ry, miljøbeskyttelse, herunder beskyttelse af bymiljøet, inklusive by- og landsplanlægning, beskyttelse af kreditorer, sikring af en forsvarlig forvaltning af retssystemet, vejsikkerhed, beskyttelse af intellektuel ejendomsret, kulturpolitiske målsætninger, herunder beskyttelse af ytringsfriheden i den audiovisuelle sektor for de forskellige samfundsgrupper (navnlig sociale, kulturelle, religiøse og filosofiske), opretholdelse af et alsidigt presseudbud og en strategi til fremme af nationalsproget, beskyttelse af den nationale historiske og kunstneriske arv samt veterinærpolitik.**

(50) Der bør *indføres kvikskranke*, så alle tjenesteydere kun behøver at henvende sig et enkelt sted for at afvikle samtlige procedurer og formaliteter. Antallet af kvikskranke pr. medlemsstat kan variere efter de regionale eller lokale kompetencer eller efter den form for virksomhed, der er tale om. Oprettelsen af disse kvikskranke *berører ikke* fordelingen af beføjelserne mellem de kompetente myndigheder på nationalt plan. Hvis flere regionale eller lokale myndigheder er kompetente, kan en af dem varetage opgaven som kvikskranke og organisere samarbejdet med de andre myndigheder. Kvikskranke kan oprettes af de administrative myndigheder, men en medlemsstat kan også overdrage denne opgave til handels- og håndværkskamre, faglige foreninger eller private organer. Kvikskranke skal *have den vigtige opgave at bistå* tjenesteyderen enten som direkte kompetent myndighed, der udsteder de dokumenter, der er nødvendige for at få adgang til servicevirksomhed, eller som formidler mellem tjenesteyderen og de direkte kompetente myndigheder. Allerede i sin henstilling af 22. april 1997 om forbedring og forenkling af erhvervsklimaet i forbindelse med virksomheds-etablering¹ opfordrede Kommissionen medlemsstaterne til at indføre kontaktpunkter for at forenkle formaliteterne.

¹ EFT L 145 af 5.6.1997, s. 29.

- (51) *Medlemsstaternes pligt til at sikre, at en tjenesteyder kan afvikle de procedurer og formaliteter, der er nødvendige for adgangen til servicevirksomheden, ved kvikskranker, omfatter alle procedurer og formaliteter, der er nødvendige for kontrollen med overholdelsen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/71/EF af 16. december 1996 om udstationering af arbejdstagere som led i udveksling af tjenesteydelser¹. Det bør ikke berøre forbindelseskontorernes rolle eller andre kompetente nationale instanser, som medlemsstaterne udpeger med henblik på gennemførelsen af direktiv 96/71/EF. Disse udpegede forbindelseskontorer eller andre kompetente nationale instanser bør dog stille de oplysninger vedrørende procedurer og formaliteter, der er nødvendige i forbindelse med kontrollen med overholdelsen af direktiv 96/71/EF, til rådighed for kvikskrangerne.*
- (52) *Medlemsstaternes forpligtelse til at sikre, at de relevante oplysninger er let tilgængelige for tjenesteydere og tjenestemodtagere, kan opfyldes ved at gøre disse oplysninger tilgængelige gennem et websted. De kompetente myndigheders forpligtelse til at bistå tjenesteydere og tjenestemodtagere indbefatter på ingen måde ydelse af juridisk rådgivning i enkeltsager. Der bør dog ydes generel information om, hvorledes kravene normalt fortolkes eller anvendes.*
- (53) Det er en absolut betingelse for administrativ forenkling på tjenesteydelsesområdet, at der til gavn for både tjenesteydere, tjenestemodtagere og kompetente myndigheder inden for en overskuelig tidsramme **bl.a.** indføres et system, som gør det muligt at afvikle procedurer og formaliteter elektronisk. For at efterkomme denne resultatforpligtelse kan det være nødvendigt at tilpasse nationale love og bestemmelser om tjenesteydelser. At de pågældende procedurer og formaliteter skal kunne afvikles på afstand, betyder bl.a., at medlemsstaterne skal sørge for, at det kan ske på tværs af grænserne. Denne resultatforpligtelse vedrører ikke de procedurer og formaliteter, som i sagens natur ikke kan afvikles på afstand. **Den berører heller ikke medlemsstaternes lovgivning om brugen af sprog.**

¹ EFT L 18 af 21.1.1997, s. 1.

- (54) ***Tjenesteydere og tjenestemodtagere bør have nem adgang til visse typer af information. Det gælder navnlig informationer vedrørende procedurer og formaliteter, navne og adresser på kompetente myndigheder, betingelser for adgang til offentlige registre og databaser samt informationer vedrørende mulige retsmidler og navne og adresser på sammenslutninger og organisationer, hvor tjenesteyderne eller tjenestemodtagerne kan få praktisk assistance. Disse informationer bør være let tilgængelige, dvs. at offentligheden bør have nem og uhindret adgang dertil. Informationerne bør være klart og utvetydigt formuleret.***
- (55) Adgangen til servicevirksomhed kan kun gøres betinget af, at der indhentes tilladelse fra de kompetente myndigheder, hvis denne formalitet opfylder kriterierne om, *at den ikke indebærer forskelsbehandling, er nødvendig og ikke går længere, end hvad der kræves for at nå det tilsigtede mål.* Det betyder bl.a., at der kun kan stilles krav om tilladelse, hvis en efterfølgende kontrol ville være ineffektiv, fordi det ville være umuligt at fastslå de pågældende tjenesteydelsers mangler efterfølgende, og fordi der ville være visse risici og farer forbundet med ikke at foretage en forhåndskontrol. Disse bestemmelser i direktivet kan ikke berettige tilladelsesordninger, der er forbudt i henhold til andre *fællesskabsretsakter* som f.eks. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/93/EF af 13. december 1999 om en fællesskabsramme for elektroniske signaturer¹ eller Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel, i det indre marked ("direktivet om elektronisk handel")². Resultaterne af den gensidige evaluering vil gøre det muligt på fællesskabsplan at bestemme, for hvilke former for virksomhed tilladelsesordningerne bør ophæves.

¹ EFT L 13 af 19.1.2000, s. 12.

² EFT L 178 af 17.7.2000, s. 1.

- (56) *Tilladelsen bør normalt sætte tjenesteyderen i stand til at optage en servicevirksomhed eller udøve denne på hele det nationale område, medmindre tvingende almene hensyn begrundet en territorial begrænsning. Miljøbeskyttelseshensyn begrundet f.eks. kravet om, at der skal indhentes en individuel tilladelse for hvert enkelt anlæg på det nationale område. Denne bestemmelse berører ikke de regionale eller lokale kompetencer for udstedelse af en tilladelse i medlemsstaterne.*
- (57) *Bestemmelserne i dette direktiv vedrørende tilladelsesordninger bør finde anvendelse på de tilfælde, hvor erhvervsdrivendes adgang til at optage eller udøve servicevirksomhed er betinget af en afgørelse fra en kompetent myndighed. Dette berører hverken kompetente myndigheders afgørelser om at oprette en offentlig eller privat institution til at udføre en særlig tjenesteydelse eller kompetente myndigheders indgåelse af kontrakter om udførelse af en særlig tjenesteydelse, som er omfattet af bestemmelserne om offentlige indkøb.*
- (58) *Dette direktiv berører ikke medlemsstaternes mulighed for at inddrage tilladelser, efter at disse er udstedt, navnlig hvis betingelserne for at udstede tilladelsen ikke længere er opfyldt.*
- (59) *I henhold til Domstolens praksis udgør mål vedrørende folkesundhed, forbrugerbeskyttelse, dyresundhed og bymiljø tvingende almene hensyn, som kan begrunde anvendelsen af tilladelsesordninger og andre restriktioner, hvad angår sociale tjenesteydelser. Sådanne tilladelsesordninger eller begrænsninger må dog på ingen måde medføre en forskelsbehandling baseret på ansøgerens hjemland, og må ikke udformes således, at de er til hinder for udveksling af tjenesteydelser på tværs af grænserne, som opfylder medlemsstaternes krav. Desuden skal nødvendigheds- og proportionalitetsprincipperne altid respekteres.*

- (60) I tilfælde, hvor antallet af mulige tilladelser for en given form for virksomhed er begrænset på grund af knappe naturlige ressourcer eller begrænset teknisk **kapacitet**, **må** der *fastlægges* en procedure for udvælgelse *blandet flere ansøgere, med henblik på gennem åben konkurrence at optimere* kvaliteten af og vilkårene for *levering af tjenesteydelser til brugerne*. En sådan procedure *må* sikre gennemsigtighed og uvildighed, og den udstedte tilladelse *må* ikke være af uforholdsmæssig lang varighed, kunne fornyes automatisk eller *give den valgte tjenesteydelser nogen fortrinsstilling*. Nærmere bestemt skal varigheden af tilladelsen fastsættes således, at den ikke hæmmer eller begrænser den frie konkurrence mere end nødvendigt for at sikre *tjenesteyderen afskrivning af investeringer* og et rimeligt afkast af den investerede kapital. **Denne bestemmelse hindrer ikke medlemsstaterne i at begrænse** antallet af **tilladelser af** andre grunde end knappe naturlige ressourcer eller begrænset teknisk kapacitet. **Sådanne tilladelser er under alle omstændigheder omfattet af** de øvrige bestemmelser om tilladelsesordninger i dette **direktiv**.
- (61) **Med** henblik på at skabe et egentligt indre marked for tjenesteydelser er det nødvendigt at fjerne de restriktioner for etableringsfriheden og den frie udveksling af tjenesteydelser, der fortsat findes i visse medlemsstaters lovgivninger, og som er uforenelige med henholdsvis traktatens artikel 43 og 49. De *uforenelige* restriktioner *vedrører* specielt det indre marked for tjenesteydelser og *bør systematisk afvikles så snart* som muligt.

- (62) I henhold til Domstolens *faste praksis* er etableringsfriheden bl.a. baseret på ligebehandlingsprincippet, der ikke blot forbyder enhver i nationaliteten begrundet *forskelsbehandling*, men også enhver indirekte forskelsbehandling, som er begrundet i andre forhold, *men* som reelt kan føre til samme resultat. Det betyder bl.a., at der for adgangen til at optage eller udøve servicevirksomhed i en medlemsstat, *hvad enten det er som hoved- eller bivirksomhed*, ikke må stilles krav om etablering, ophold *eller* bopæl, eller om, at der skal være tale om tjenesteyderens hovedvirksomhed. ***I visse tilfælde kan tvingende almene hensyn dog begrunde et krav om, at en tjenesteyder skal være til stede under udøvelsen af sin virksomhed.*** En medlemsstat kan heller ikke anfægte selskabers retsevne og processuelle partsevne, hvis de er oprettet i overensstemmelse med lovgivningen i en anden medlemsstat, hvor de er etableret for så vidt angår deres hovedvirksomhed. Herudover må en medlemsstat ikke give tjenesteydere, der har særlig tilknytning til et nationalt eller lokalt socioøkonomisk miljø, nogen form for fordel, og den må heller ikke på grund af tjenesteyderens etableringssted begrænse den pågældendes muligheder for at erhverve, udnytte eller afhænde rettigheder og goder eller opnå forskellige former for lån og bolig, hvis dette befordrer den pågældendes adgang til at optage og udøve den pågældende virksomhed.
- (63) Forbuddet mod økonomiske test som forudsætning for udstedelsen af tilladelser gælder udelukkende sådanne test, *men* ikke andre krav, der ***er begrundet*** i tvingende almene hensyn såsom beskyttelsen af bymiljøet, ***socialpolitiske mål og folkesundheden***. Dette forbud er ikke til hinder for, at de myndigheder, der skal håndhæve konkurrencelovgivningen, kan udøve deres beføjelser. ***Forbuddet mod konkurrerende virksomheders direkte eller indirekte deltagelse i udstedelsen af tilladelser berører ikke høringen af organisationer som f.eks. handelskamre om andre sager end individuelle ansøgninger om tilladelse.***

- (64) For at tilrettelægge moderniseringen af de nationale lovgivninger efter kravene i forbindelse med det indre marked bør der ske en evaluering af visse ikke-diskriminerende nationale krav, der på grund af deres karakter kan udgøre en mærkbar indskrænkning af eller ligefrem en hindring for adgangen til at optage eller udøve servicevirksomhed i henhold til etableringsfriheden. Medlemsstaterne skal i direktivets gennemførelsesperiode sikre sig, at disse krav er nødvendige og *står i rimeligt forhold til de forfulgte mål*, og skal om nødvendigt ophæve eller ændre dem. I øvrigt skal kravene under alle omstændigheder være forenelige med Fællesskabets konkurrenceret.
- (65) ***Den gensidige evalueringsprocedure, som er fastsat i dette direktiv, berører ikke medlemsstaternes frihed til i deres lovgivning at fastsætte et højt niveau for beskyttelsen af samfundsinteresserne, navnlig hvad angår opfyldelsen af målene inden for sundhedssektoren og på det sociale og arbejdsmarkedsmæssige område. Den gensidige evalueringsprocedure skal desuden tage fuldt hensyn til de specifikke kendetegn ved tjenesteydelser af almen økonomisk interesse og de særlige opgaver, som er tillagt disse. Disse mål kan begrunde visse restriktioner i etableringsfriheden, navnlig hvor restriktionerne er begrundet i beskyttelsen af folkesundheden og mål på det sociale og arbejdsmarkedsmæssige område. Hvad angår forpligtelsen til at have en bestemt virksomhedsform for at udøve visse tjenesteydelser på det sociale område, har Domstolen f.eks. allerede anerkendt, at det kan være berettiget at kræve, at tjenesteyderen er organiseret som et almennyttigt foretagende. Endvidere bør der gives tilladelse til restriktioner, der har til formål at sikre lægehjælp, navnlig i tyndt befolkede områder.***
- (66) Blandt de restriktioner, der skal undersøges, er nationale ordninger, der af andre årsager end dem, der vedrører erhvervsmæssige kvalifikationer, forbeholder bestemte tjenesteydere adgangen til ***at udøve visse former for virksomhed***.

- (67) **At** der i dette direktiv *opregnes* en række krav, som medlemsstaterne skal ophæve eller evaluere i gennemførelsesperioden, er ikke til hinder for, at der kan iværksættes traktatbrudssøgsmål mod en medlemsstat for overtrædelse af traktatens artikel 43 eller 49.
- (68) For at sikre, at den frie udveksling af tjenesteydelser fungerer effektivt, og give tjenesteydere og tjenestemodtagere sikkerhed for, at de kan udføre og modtage tjenesteydelser i hele Fællesskabet, uafhængigt af grænserne, ***er det nødvendigt at gøre det klart, i hvilken udstrækning tjenesteydere omfattes af lovgivningen i den medlemsstat, hvor de er etableret, og i hvilken udstrækning lovgivningen i den medlemsstat, hvor tjenesteydelsen udføres, gælder. Det må understreges, at dette ikke er til hinder for, at den medlemsstat, hvor tjenesteydelsen udføres, kan håndhæve egne særlige krav, som er uomgængelige af hensyn til den offentlige orden eller offentlige sikkerhed eller for at beskytte folkesundheden eller miljøet, for at forebygge særlige risici på det sted, hvor tjenesteydelsen udføres.***

- (69) **Der** bør fastsættes, at princippet om anvendelse af oprindelseslandets lovgivning kun kan tilsidesættes på områder, der er omfattet af dette direktivs generelle eller midlertidige undtagelser. Disse undtagelser er nødvendige for at tage hensyn til det indre markeds integrationsstadium eller til visse fællesskabsinstrumenter vedrørende tjenesteydelser, i henhold til hvilke en tjenesteyder er omfattet af en anden lovgivning end oprindelsesmedlemsstatens. Herudover kan der også *undtagelsesvis* - i visse konkrete tilfælde og såfremt visse strenge materielle og processuelle betingelser er opfyldt - træffes foranstaltninger over for en bestemt tjenesteyder. For at garantere den retssikkerhed, der er absolut nødvendig for at tilskynde SMV'er til at udbyde deres tjenesteydelser i andre medlemsstater, *bør* disse undtagelser være begrænset til, hvad der er strengt nødvendigt. I særdeleshed må disse undtagelser kun finde anvendelse af årsager, der vedrører sikkerheden i forbindelse med tjenesteydelser, udøvelsen af et erhverv i sundhedssektoren eller beskyttelsen af væsentlige hensyn, herunder navnlig hensynet til beskyttelse af mindreårige, og kun hvis de nationale bestemmelser på dette område ikke er harmoniserede. Endvidere bør enhver begrænsning i den fri udveksling af tjenesteydelser ske i overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder, der i henhold til Domstolens faste *praksis* udgør en integrerende del af fællesskabsrettens almindelige retsgrundsætninger.
- (70) ***Den fri udveksling af tjenesteydelser i henhold til dette direktiv bør ikke anvendelse, når de medlemsstater, hvor tjenesteydelsen udføres, forbeholder en aktivitet for en bestemt faggruppe, f.eks. ved krav om, at juridisk rådgivning er forbeholdt advokater.***
- (71) I de tilfælde, hvor en tjenesteyder begiver sig til en anden medlemsstat end oprindelsesmedlemsstaten, bør der sørges for gensidig bistand mellem de to medlemsstater, således at førstnævnte stat kan foretage efterprøvninger, inspektioner og undersøgelser efter anmodning fra oprindelsesmedlemsstaten eller foretage sådanne efterprøvninger på eget initiativ, hvis det kun drejer sig om at fastslå faktiske forhold. Ved udstationering af arbejdstagere *bør det endvidere være muligt for værtslandet* at træffe foranstaltninger over for en tjenesteyder, der er etableret i en anden medlemsstat, for at sikre overholdelse af de ansættelses- og arbejdsvilkår, der er fastsat i direktiv 96/71/EF.

(72) *Dette direktiv bør ikke berøre de arbejds- og ansættelsesvilkår, der i henhold til direktiv 96/71/EF finder anvendelse på arbejdstagere, der udstationeres på en anden medlemsstats område for der at udføre en tjenesteydelse. I sådanne tilfælde skal tjenesteyderne i henhold til direktiv 96/71/EF på en række nærmere angivne områder overholde de arbejds- og ansættelsesvilkår, som gælder i den medlemsstat, hvor tjenesteydelsen udføres. Der er tale om følgende områder: maksimal arbejdstid og minimal hviletid, mindste antal betalte feriedage pr. år, mindsteløn, herunder overtidbetaling, betingelserne for tilrådgivningsstilling af arbejdstagere, især via vikarbureauer, sundhed, sikkerhed og hygiejne på arbejdspladsen, beskyttelsesforanstaltninger med hensyn til arbejds- og ansættelsesvilkår for gravide kvinder og kvinder, der lige har født, samt for børn og unge, ligebehandling af mænd og kvinder samt andre bestemmelser vedrørende ikke-forskelsbehandling. Dette bør ikke kun gælde ansættelsesvilkår, der er fastsat ved lov, men også vilkår fastsat i kollektive overenskomster eller voldgiftskendelser, der er offentliggjort eller de facto finder universel anvendelse som omhandlet i direktiv 96/71/EF. Nærværende direktiv bør i øvrigt ikke forhindre medlemsstaterne i under henvisning til hensynet til den offentlige orden at fastsætte arbejds- og ansættelsesvilkår på andre områder end dem, der fremgår af direktiv 96/71/EF.*

(73) Dette direktiv bør heller ikke berøre arbejds- og ansættelsesvilkårene i tilfælde, hvor en arbejdstager, der er ansat til at udføre en grænseoverskridende tjenesteydelse, ansættes i den medlemsstat, hvor tjenesteydelsen udføres. Endelig bør dette direktiv omfatte en ret til, at den medlemsstat, hvori tjenesteydelsen udføres, kan afgøre, om der består et ansættelsesforhold, samt en sontring mellem selvstændige erhvervsdrivende og ansatte personer, herunder "falske selvstændige erhvervsdrivende". I denne forbindelse er det væsentligste kendetegn ved et ansættelsesforhold i henhold til traktatens artikel 39 ifølge Domstolens praksis den omstændighed, at en person i en vis periode præsterer ydelser mod vederlag for en anden og efter dennes anvisninger; den beskæftigelse, som udøves af en person, der ikke er i et underordningsforhold, bør betragtes som selvstændig erhvervsvirksomhed i henhold til traktatens artikel 43 og 49.

(74) Den fri udveksling af tjenesteydelser i henhold til dette direktiv bør fraviges for tjenesteydelser, der er omfattet af et generelt forbud i den medlemsstat, som tjenesteyderen begiver sig til, hvis dette forbud er begrundet i hensynet til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed eller folkesundheden. Denne undtagelse bør være begrænset til generelle forbud og f.eks. ikke gælde nationale ordninger, der ikke fuldstændigt forbyder en form for virksomhed, men forbeholder en eller flere erhvervsdrivende udøvelsen af den eller forbyder udøvelsen af en form for virksomhed uden forhåndstilladelse. Når en medlemsstat således tillader en form for virksomhed, men forbeholder den bestemte erhvervsdrivende, er den ikke omfattet af et generelt forbud og anses derfor ikke for at stride mod den offentlige orden, den offentlige sikkerhed eller folkesundheden. Følgelig er der ingen grund til, at en sådan form for virksomhed ikke skulle være omfattet af direktivets almindelige bestemmelser.

- (75) ***Den fri udveksling af tjenesteydelser i henhold til dette direktiv*** bør ikke finde anvendelse på specifikke krav, der stilles af den medlemsstat, tjenesteyderen begiver sig til, og som beror på de særlige kendetegn ved det sted, hvor tjenesteydelsen udføres, og hvis overholdelse er absolut nødvendig for at sikre opretholdelsen af den offentlige orden, den offentlige sikkerhed og folkesundheden eller beskyttelsen af miljøet. Denne undtagelse gælder navnlig tilladelser til at opholde sig på eller benytte offentlige veje, krav vedrørende tilrettelæggelse af offentlige arrangementer eller krav til sikkerheden på byggepladser.
- (76) At ydelser i forbindelse med indregistrering af køretøjer, der er leaset i en anden medlemsstat end den, hvori de benyttes, er undtaget fra ***princippet om fri udveksling af tjenesteydelser i henhold til dette direktiv***, følger af Domstolens praksis, i henhold til hvilken en medlemsstat kan lade køretøjer, der anvendes på dens område, være omfattet af en sådan forpligtelse på vilkår, der er afpasset efter det tilsigtede mål. Denne undtagelse gælder ikke lejlighedsvis eller midlertidig leje.
- (77) ***Kontraktlige forbindelser mellem tjenesteyder og modtager samt mellem arbejdsgiver og arbejdstager er ikke omfattet af dette direktiv. Bestemmelsen af, hvilke retsregler om ansvar i og uden for kontraktforhold der finder anvendelse, reguleres ved fællesskabsinstrumenter om international privatret. Hertil kommer, at kontrakten har forrang, for så vidt som den indeholder bestemmelser om kvalitetsstandarder.***

- (78) **Medlemsstaterne** bør *undtagelsesvis* i konkrete tilfælde og af bestemte årsager såsom sikkerheden i forbindelse med tjenesteydelser have mulighed for at træffe foranstaltninger, der fraviger **den fri udveksling af tjenesteydelser i henhold til dette direktiv**, over for en tjenesteyder, der er etableret i en anden medlemsstat. Det vil kun kunne ske på områder, der ikke er harmoniserede på fællesskabsplan. Denne mulighed *bør endvidere ikke indebære*, at der kan træffes restriktive foranstaltninger på områder, hvor andre direktiver forbyder enhver undtagelse fra den frie udveksling af tjenesteydelser, såsom direktiv 1999/93/EF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/84/EF af 20. november 1998 om retlig beskyttelse af adgangsstyrede og adgangsstyrende tjenester¹, eller at undtagelsesmulighederne i andre direktiver, såsom direktiv 89/552/EØF og direktiv 2000/31/EF, kan udvides eller begrænses.
- (79) De restriktioner i den frie udveksling af tjenesteydelser, som er i strid med dette direktiv kan ikke blot følge af foranstaltninger, der træffes over for tjenesteydere, men også af en lang række hindringer for tjenestemodtageres, og især forbrugeres, anvendelse af tjenesteydelser. I dette direktiv opregnes eksempler på visse former for restriktioner over for en tjenestemodtager, som ønsker at anvende en tjenesteydelse, der udføres af en tjenesteyder etableret i en anden medlemsstat.
- (80) I henhold til traktatens bestemmelser om fri udveksling af tjenesteydelser, således som de er blevet fortolket i Domstolens *praksis*, er forskelsbehandling begrundet i tjenestemodtagerens nationalitet eller i hans opholdsland eller -sted forbudt. Forskelsbehandlingen kan navnlig bestå i, at kun statsborgere fra en anden medlemsstat afkræves originaldokumenter, bekræftede kopier, bevis for statsborgerskab eller officielle oversættelser af dokumenter for at kunne modtage en tjenesteydelse eller opnå visse prisfordele. Forbuddet mod diskriminerende krav er imidlertid ikke til hinder for, at især prisfordele kan forbeholdes visse tjenestemodtagere, hvis de er baseret på saglige, objektive kriterier som f.eks. en direkte sammenhæng med de skatter og afgifter, som de pågældende tjenestemodtagere betaler.

¹ EFT L 320 af 28.11.1998, s. 54.

(81) **Selv om direktivet ikke tager sigte på kunstigt at harmonisere priser i hele EU, navnlig hvor markedsforholdene varierer fra land til land, kræver** gennemførelsen af et egentligt område uden indre grænser **ifølge princippet om ikke-forskelsbehandling**, at Fællesskabets borgere ikke, **alene** på grund af deres nationalitet eller opholdssted, forhindres i at modtage en tjenesteydelse, der er teknisk tilgængelig på markedet, eller underkastes forskellige vilkår og priser. Den fortsatte forskelsbehandling af tjenestemodtagere giver Fællesskabets borgere et tydeligt indtryk af, at der ikke findes noget egentligt indre marked for tjenesteydelser, og er i bredere forstand til skade for integrationen mellem de europæiske folk. Dette forbud mod forskelsbehandling i det indre marked indebærer, at en tjenestemodtagers - især en forbrugers - adgang til en tjenesteydelse, der tilbydes offentligheden, ikke må nægtes eller gøres vanskeligere på grund af kriteriet om tjenestemodtagerens nationalitet eller opholdssted, der indgår i de generelle betingelser, som stilles til rådighed for offentligheden. Dette berører ikke muligheden for i de generelle betingelser at anvende forskellige priser og vilkår for en tjenesteydelse, som er direkte begrundet i objektive faktorer, **der kan variere fra land til land**, såsom de faktiske meromkostninger, der påløber på grund af afstanden, ydelsens tekniske karakteristika, forskellige markedsvilkår, **såsom sæsonbestemt større eller mindre efterspørgsel, forskellige ferieperioder i medlemsstaterne, forskellige konkurrenters prissætning** eller de yderligere risici, der er forbundet med regler, som afviger fra **oprindelsesmedlemsstatens**.

- (82) **Blandt** de muligheder, tjenesteyderen har for at gøre de oplysninger, han er forpligtet til at meddele, nemt tilgængelige, bør det fastsættes, at den pågældende skal oplyse sin e-mail-adresse *og adressen* på sit websted. I øvrigt bør tjenesteydernes forpligtelse til at fremlægge visse oplysninger i deres informationsmateriale ikke vedrøre almindelig kommerciel kommunikation såsom reklame, men snarere *materiale, der detaljeret gør rede for deres tjenesteydelser, herunder materiale* på et websted.
- (83) Enhver tjenesteyder, der udfører tjenesteydelser, som frembyder en særlig sundheds- eller sikkerhedsmæssig fare eller en særlig finansiell risiko for tjenestemodtageren, bør være dækket af en passende erhvervsansvarsforsikring eller en tilsvarende eller sammenlignelig garanti, hvilket navnlig indebærer, at tjenesteyderen *bør* være behørigt forsikret i forbindelse med en tjenesteydelse, som *han udfører* i en eller flere andre medlemsstater end oprindelsesmedlemsstaten.
- (84) **Forsikringen eller garantien skal være afpasset efter risikoens art og omfang, hvilket betyder, at tjenesteyderne kun har behov for en grænseoverskridende dækning, hvis de rent faktisk udfører tjenesteydelser i andre medlemsstater. Tjenesteydere og forsikringsselskaber bør opretholde den nødvendige fleksibilitet med hensyn til at forhandle forsikringspolicer, som er præcist målrettet mod risikoens art og omfang. Endelig bør medlemsstaterne ikke forpligtes til at kræve af forsikringsselskaberne, at de skal yde forsikringsdækning.**

- (85) Totalforbud mod lovregulerede erhvervs kommercielle kommunikation bør ophæves, *ikke ved at ophæve forbud mod indholdet af kommerciel kommunikation, men snarere ved at ophæve forbud, der generelt udelukker bestemte erhverv fra en eller flere former for kommerciel kommunikation, f.eks. forbud mod enhver form for reklame i et eller flere nærmere bestemte medier.* For så vidt angår indhold og regler for kommerciel kommunikation bør de erhvervsdrivende opfordres til i overensstemmelse med fællesskabsretten at udarbejde adfærdskodekser på fællesskabsplan.
- (86) For at forbedre gennemsigtigheden og fremme kvalitetsvurderinger af udbudte og leverede tjenesteydelser baseret på sammenlignelige kriterier er det vigtigt, at oplysningerne om betydningen af mærkning og andre kendetegn ved tjenesteydelser er nemt tilgængelige. Et sådant krav om gennemsigtighed er særlig vigtigt inden for områder som f.eks. turisme, herunder især hotelvirksomhed, hvor klassificeringssystemer er meget udbredt. Herudover bør det undersøges, hvorvidt europæisk standardisering kan anvendes til at fremme tjenesteydelsers forenelighed og kvalitet. Europæiske standarder udarbejdes af de europæiske standardiseringsorganer CEN, CENELEC og ETSI. Hvis det er nødvendigt, kan Kommissionen i overensstemmelse med procedurerne i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/34/EF af 22. juni 1998 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter *samt forskrifter for informationssamfundets tjenester*¹ give mandat til udarbejdelsen af specifikke europæiske standarder.

¹ EFT L 204 af 21.7.1998, s. 37. Senest ændret ved tiltrædelsesakten af 2003.

- (87) Oprettelsen af et netværk af offentlige myndigheder fra medlemsstaterne til beskyttelse af forbrugerne, som omhandlet i forordning (EF) nr. 2006/2004, supplerer det samarbejde, der fastlægges i dette direktiv. Anvendelsen af lovgivningen om beskyttelse af forbrugerne i forbindelse med grænseoverskridende transaktioner kræver, især på baggrund af udviklingen inden for nye former for markedsføring og distribution og nødvendigheden af at fjerne bestemte hindringer for samarbejdet på dette område, at der etableres et bedre samarbejde mellem medlemsstaterne. Det er bl.a. nødvendigt at sikre, at medlemsstaterne kræver, at erhvervsdrivende på deres område ophører med ulovlig adfærd, der er rettet mod forbrugere i en anden medlemsstat.
- (88) *Samarbejdet mellem medlemsstaterne kræver et velfungerende elektronisk informationssystem, så de kompetente myndigheder let kan finde de relevante samarbejdspartnere i andre medlemsstater og kommunikere effektivt.*
- (89) *Det administrative samarbejde er vigtigt for at sikre, at det indre marked for tjenesteydelser fungerer korrekt. Manglende samarbejde mellem medlemsstaterne resulterer i alt for mange regler for tjenesteydere eller i overlapning af kontrollen vedrørende grænseoverskridende aktiviteter og kan også udnyttes af uhæderlige erhvervsdrivende for at undgå overvågning eller for at omgå de gældende nationale regler for tjenesteydelser. Det er derfor vigtigt at fastsætte klare, retligt bindende forpligtelser for medlemsstaterne til at samarbejde effektivt.*
- (90) Medlemsstaterne bør i samarbejde med Kommissionen tilskynde de berørte parter til at udarbejde adfærdskodekser på fællesskabsplan med henblik på bl.a. at fremme tjenesteydernes kvalitet under hensyntagen til de enkelte erhvervs særlige karakteristika. Adfærdskodekserne skal overholde fællesskabsretten, herunder især konkurrencelovgivningen. *De må ikke stride mod retligt bindende fagetsiske regler i medlemsstaterne.*

- (91) **Medlemsstaterne bør tilskynde til, at navnlig faglige foreninger og organisationer eller sammenslutninger udarbejder adfærdskodekser på fællesskabsplan. Disse adfærdskodekser bør alt efter det enkelte erhvervs særlige karakteristika indeholde regler for lovregulerede erhvervs kommercielle kommunikation og de lovregulerede erhvervs fagets regler, der har til formål at sikre især uafhængighed, uvildighed og forretningshemmeligheden. Betingelserne for ejendomsmægleres virksomhed bør ligeledes indgå i disse adfærdskodekser. Medlemsstaterne bør træffe ledsageforanstaltninger med henblik på at tilskynde de faglige foreninger og organisationer eller sammenslutninger til på nationalt plan at gennemføre de adfærdskodekser, der vedtages på fællesskabsplan.**
- (92) Dette direktiv berører ikke eventuelle lovgivnings- eller ikke-lovgivningsmæssige initiativer på forbrugerbeskyttelsesområdet.
- (93) *En manglende reaktion fra Kommissionen inden for rammerne af proceduren for gensidig evaluering i dette direktiv, foregriber ikke spørgsmålet om, hvorvidt nationale krav, som omhandles i medlemsstaternes rapporter, er forenelige med fællesskabsretten.*
- (94) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/27/EF af 19. maj 1998 om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser¹ indfører en indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser vedrørende søgsmål med påstand om forbud til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser som omhandlet i direktiverne i bilaget til det nævnte direktiv. Med henblik på at sikre, at sådanne søgsmål med påstand om forbud kan iværksættes i tilfælde af overtrædelse af nærværende direktiv, som krænker forbrugernes kollektive interesser, bør bilaget til direktiv 98/27/EF ændres i overensstemmelse hermed.

¹ EFT L 166 af 11.6.1998, s. 51. Senest ændret ved direktiv 2002/65/EF (EFT L 271 af 9.10.2002, s. 16).

- (95) Målene for den påtænkte handling, nærmere bestemt at fjerne hindringerne for tjenesteyderes etableringsfrihed og for den frie udveksling af tjenesteydelser mellem medlemsstaterne, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne og kan derfor på grund af handlingens omfang bedre gennemføres på fællesskabsplan; Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.
- (96) Dette direktiv overholder de grundlæggende rettigheder og principper, der er anerkendt i bl.a. Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, særlig artikel 8, 15, 21 og 47.
- (97) *De nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af dette direktiv bør vedtages i overensstemmelse med Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen¹ -*

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

¹ EFT L 184 af 17.7.1999, s. 23.

Kapitel I

Almindelige bestemmelser

Artikel 1

Genstand

1. Dette direktiv fastsætter de almindelige bestemmelser med henblik på at lette udøvelsen af etableringsfriheden for tjenesteydere samt den frie udveksling af tjenesteydelser **og sikrer samtidig et højt kvalitetsniveau for tjenesteydelser.**
2. ***Dette direktiv omhandler ikke liberalisering af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, der er forbeholdt offentlige eller private virksomheder, eller privatisering af offentlige virksomheder, der udfører tjenesteydelser.***

Dette direktiv omhandler ikke afskaffelse af monopoler, der udfører tjenesteydelser, eller statsstøtte, der er omfattet af fælles konkurrenceregler.

Dette direktiv berører ikke medlemsstaternes ret til i overensstemmelse med fællesskabsretten at fastsætte, hvad de anser for tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, hvordan disse tjenesteydelser bør organiseres og finansieres, og hvilke særlige krav, der bør gælde for dem.

3. ***Dette direktiv berører ikke de offentlige sundhedstjenester og sundhedsinstitutioners adgang til offentlige midler.***

4. *Dette direktiv påvirker ikke de bestemmelser, som er vedtaget på fællesskabsplan eller nationalt plan for at beskytte eller fremme den kulturelle eller sproglige mangfoldighed eller et alsidigt medieudbud.*
5. *Dette direktiv berører ikke medlemsstaternes straffelovgivning.*
6. *Dette direktiv berører ikke tjenesteydelser, der har et velfærdsmæssigt sigte.*
7. *Dette direktiv berører ikke og har ingen som helst følger for arbejdsretten, dvs. enhver form for retlige eller kontraktlige bestemmelser vedrørende ansættelsesvilkår, arbejdsforhold, herunder sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen og forholdet mellem arbejdstagere og arbejdsgivere. Navnlig respekterer det fuldt ud retten til at forhandle, indgå, udvide og gennemføre kollektive overenskomster samt retten til at strejke og gennemføre faglige aktioner i overensstemmelse med lovgivningen om arbejdsmarkedsrelationer i medlemsstaterne. Det berører heller ikke medlemsstaternes nationale lovgivning om social sikring.*
8. *Dette direktiv berører på ingen måde udøvelsen af grundlæggende rettigheder, der anerkendes i medlemsstaterne og i EU's charter om grundlæggende rettigheder, herunder retten til at gennemføre faglige aktioner.*

Artikel 2

Anvendelsesområde

1. Dette direktiv finder anvendelse på tjenesteydelser, der udføres af tjenesteydere, som har deres forretningssted i en medlemsstat.

2. Dette direktiv finder ikke anvendelse på følgende former for virksomhed:
- a) *tjenesteydelser af almen interesse som defineret af medlemsstaterne*
 - b) *tjenesteydelser i form af bank-, udlåns- eller forsikringsvirksomhed, erhvervstilknyttede eller personlige pensionsordninger, investerings- eller betalingsvirksomhed og mere generelt de tjenesteydelser, der er anført i bilag I til direktiv 2000/12/EF*
 - c) elektroniske kommunikationstjenester og -netværk og hermed forbundne ressourcer og tjenesteydelser for så vidt angår områder, der er omfattet af, **eller som der henvises til, i direktiv 2002/19/EF¹, 2002/20/EF², 2002/21/EF³, 2002/22/EF⁴ og 2002/58/EF⁵**
 - d) transporttjenester, **herunder bytransport, hyrevogns- og ambulancekørsel**
 - e) *havnetjenester*

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/19/EF af 7. marts 2002 om adgang til og samtrafik mellem elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter (adgangsdirektivet) (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 7).

² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/20/EF af 7. marts 2002 om tilladelser til elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (tilladelsesdirektivet) (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 21).

³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (rammedirektivet) (EFT L 108 af 24.4.2002 s. 33).

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/22/EF af 7. marts 2002 om forsyningspligt og brugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (forsyningspligtdirektivet) (EFT L 108 af 24.4.2002 s. 51).

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF af 12. juli 2002 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor (Direktiv om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation) (EFT L 201 af 31.7.2002 s. 37).

- f) *juridiske tjenesteydelser, i det omfang de henhører under andre fællesskabsinstrumenter, herunder Rådets direktiv 77/249/EØF af 22. marts 1977 om lettelse med henblik på den faktiske gennemførelse af advokaters fri udveksling af tjenesteydelser¹ og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/5/EF af 16. februar 1998 om lettelse af adgangen til varig udøvelse af advokaterhvervet i en anden medlemsstat end den, hvor beskikkelsen er opnået²*
- g) *sundhedspleje, uanset om den ydes inden for rammerne af en sundhedsstruktur, og uanset hvordan den tilrettelægges og finansieres på nationalt plan, og om den er offentlig eller privat*
- h) *sociale tjenesteydelser, såsom socialt boligbyggeri, børnepasning og familierelaterede tjenesteydelser*
- i) *audiovisuelle tjenesteydelser, uanset deres produktions-, distributions- og transmissionsform, herunder radioudsendelser og biografvirksomhed*
- j) *vikarbureauer*
- k) *sikkerhedstjenester*
- l) *spilleaktiviteter, som indebærer, at der gøres indsats med penge i hasardspil, herunder lotterier, kasinoer og væddemål*
- m) *erhverv og virksomhed, der varigt eller lejlighedsvis er forbundet med udøvelse af offentlig myndighed i en medlemsstat, herunder navnlig notarvirksomhed.*

3. Dette direktiv finder ikke anvendelse på skatte- og **afgiftsområdet**.

¹ EFT L 78 af 26.3.1997, s. 17. Senest ændret ved tiltrædelsesakten af 2003.

² EFT L 77 af 14.3.1998, s. 36. Ændret ved tiltrædelsesakten af 2003.

Artikel 3

Forholdet til anden fællesskabslovgivning

1. *I tilfælde af uoverensstemmelse mellem bestemmelserne i dette direktiv og andre fællesskabsbestemmelser om adgang til og udøvelse af servicevirksomhed inden for særlige områder eller for særlige erhverv har disse andre regler forrang og finder anvendelse på disse særlige områder eller erhverv. Det gælder navnlig:*
 - a) *direktiv 96/71/EF*
 - b) *Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet¹*
 - c) *direktiv 89/552/EØF*
 - d) *Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/36/EF af 7. september 2005 om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer².*
2. *Dette direktiv berører ikke international privatret, navnlig ikke international privatret, der regulerer kontraktlige forpligtelser og forpligtelser uden for kontraktforhold (Rom I og Rom II).*
3. *Udelukkelsen af kontraktlige forpligtelser og forpligtelser uden for kontraktforhold fra dette direktivs anvendelsesområde medfører, at forbrugeren under alle omstændigheder vil få gavn af den beskyttelse, forbrugerlovgivningen i medlemsstaten yder.*

¹ EFT L 149 af 5.7.1971, s. 2. Senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 631/2004 (EUT L 100 af 6.4.2004, s. 1).

² EUT L 255 af 30.9.2005, s. 22.

Artikel 4

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- 1) "tjenesteydelse": enhver selvstændig erhvervsvirksomhed som omhandlet i traktatens artikel 50, der **normalt udføres mod en betaling, som udgør den økonomiske modydelse for den pågældende tjenesteydelse og normalt aftales mellem tjenesteyder og tjenestemodtager**
- 2) "**forsyningspligt**": **specifikke krav, som de offentlige myndigheder pålægger tjenesteudbyderen for at sikre, at bestemte målsætninger af almen interesse opfyldes**
- 3) "**tjenesteydelser af almen økonomisk interesse**": **tjenesteydelser, som medlemsstaten betegner som sådanne, og som er underlagt særlige krav om forsyningspligt, som den pågældende medlemsstat har pålagt tjenesteyderen for at sikre, at visse mål af offentlig interesse opfyldes**
- 4) "tjenesteyder": enhver fysisk person, der er statsborger i en medlemsstat, og som udbyder eller udfører en tjenesteydelse, eller enhver juridisk person, der **er oprettet i henhold til medlemsstatens lovgivning, og som** udbyder eller udfører en tjenesteydelse
- 5) "tjenestemodtager": enhver fysisk **person** eller juridisk person, der **er etableret i en medlemsstat, og som** i erhvervsøjemed eller i andet øjemed anvender eller ønsker at anvende en tjenesteydelse

- 6) "oprindelsesmedlemsstat": den medlemsstat, på hvis område den pågældende tjenesteyder er etableret
- 7) "etablering": faktisk udøvelse af erhvervsvirksomhed som omhandlet i traktatens **artikel 43, i et ikke nærmere angivet tidsrum og ved hjælp af en fast indretning med en passende infrastruktur, hvorfra aktiviteten med levering af tjenesteydelser rent faktisk udføres**
- 8) "tilladelsesordning": enhver procedure, der indebærer, at en tjenesteyder eller en tjenestemodtager skal henvende sig til en kompetent myndighed med henblik på at opnå en udtrykkelig eller stiltiende afgørelse om adgangen til at optage eller udøve servicevirksomhed
- 9) "krav": enhver forpligtelse, ethvert forbud, enhver betingelse eller enhver begrænsning, der er fastsat i medlemsstaternes love eller administrative bestemmelser, eller som følger af retspraksis, administrativ praksis, faglige foreningers regler eller kollektive regler, som faglige sammenslutninger og erhvervsorganisationer har vedtaget som led i deres retlige autonomi; **regler, der er fastsat i kollektive aftaler, anses ikke for at være krav i henhold til dette direktiv**
- 10) **"tvingende almene hensyn" omfatter bl.a. følgende hensyn: beskyttelse af den offentlige ro og orden, offentlig sikkerhed, folkesundheden, bevarelse af den finansielle balance i de sociale sikringssystemer, herunder bevarelse af et afbalanceret sundhedssystem med lægehjælp tilgængelig for alle, beskyttelse af forbrugere, tjenestemodtagere og arbejdstagere, retfærdige handelstransaktioner, bekæmpelse af bedrageri, beskyttelse af miljøet, herunder bymiljøet, dyresundhed, intellektuelle ejendomsrettigheder, bevarelse af den nationale historiske og kunstneriske arv eller socialpolitiske målsætninger og kulturpolitiske målsætninger**

- 11) "kompetent myndighed": ethvert organ eller enhver instans, der i en medlemsstat har til opgave at kontrollere eller regulere servicevirksomhed, herunder navnlig administrative myndigheder, **offentlige virksomheder**, faglige foreninger samt faglige sammenslutninger og erhvervsorganisationer, der som led i deres retlige autonomi kollektivt regulerer adgangen til at optage og udøve **servicevirksomhed**
- 12) "**bestemmelsesmedlemsstat**": den medlemsstat, **hvor en tjenesteyder, der har sit forretningssted i en anden medlemsstat, leverer og præsterer en grænseoverskridende tjenesteydelse**
- 13) "**arbejdstager**": **en fysisk person, der betragtes som en arbejdstager i henhold til national lovgivning, kollektive aftaler og/eller etableret praksis i den medlemsstat, hvor tjenesteydelsen udføres**
- 14) "**lovreguleret erhverv**": en eller flere former for erhvervsmæssig virksomhed, **jf. artikel 3, stk. 1, litra a), i direktiv 2005/36/EF**
- 15) "kommerciel kommunikation": enhver form for kommunikation, der har til formål direkte eller indirekte at fremme afsætningen af varer eller tjenesteydelser eller at etablere et image for en virksomhed, organisation eller person, der udøver handels-, industri- eller håndværksvirksomhed eller et lovreguleret erhverv. Følgende udgør ikke i sig selv kommerciel kommunikation:
- a) oplysninger, der muliggør direkte adgang til virksomhedens, organisationens eller personens virksomhed, herunder et domænenavn eller en elektronisk postadresse
 - b) kommunikation vedrørende en virksomheds, organisations eller persons varer, tjenesteydelser eller image udarbejdet uafhængigt af denne, *typisk* uden finansiel modydelse.

Kapitel II

Administrativ forenkling

Artikel 5

Forenkling af procedurer

1. Medlemsstaterne **kontrollerer og forenkler i givet fald** procedurer og formaliteter *for adgang* til at optage og udøve servicevirksomhed, **i det omfang de udgør en hindring for markedsadgangen.**
2. **Hvor det er hensigtsmæssigt og muligt, indfører medlemsstaterne i samarbejde med Kommissionen harmoniserede europæiske formularer. Disse formularer sidestilles med certifikater, attester og ethvert andet dokument vedrørende etablering som bevis for, at et krav er opfyldt i bestemmelsesmedlemsstaten.**
3. Når medlemsstaterne anmoder en tjenesteyder eller en tjenestemodtager om et certifikat, en attest eller ethvert andet dokument som bevis for opfyldelsen af et krav, *skal de acceptere ethvert* dokument fra en anden medlemsstat, der tjener samme formål, eller hvoraf det fremgår, at det pågældende krav er opfyldt. De *kan ikke kræve, at* dokumenter fra en anden medlemsstat *forelægges* i form af originaler, bekræftede kopier eller bekræftede oversættelser, *medmindre det kræves i andre fællesskabsretsakter eller er begrundet* i et tvingende alment hensyn, **herunder den offentlige orden og sikkerhed. Disse bestemmelser berører ikke medlemsstaternes ret til at kræve oversættelser af dokumenter til deres eget officielle sprog.**

4. Stk. 3 finder ikke anvendelse på dokumenter, *der er* omfattet af **artikel 50** i direktiv 2005/36/EF, artikel 45, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets **direktiv 2004/18/EF af 31. marts 2004 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige vareindkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter**¹, artikel 3, stk. 2, i direktiv 98/5/EF, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/58/EF af 15. juli 2003 om ændring af Rådets direktiv 68/151/EØF for så vidt angår offentlighed vedrørende visse selskabsformer² eller Rådets ellefte direktiv 89/666/EØF af 21. december 1989 om offentlighed vedrørende filialer oprettet i en medlemsstat af visse former for selskaber henhørende under en anden stats retsregler³.

Artikel 6

Kvikskranke

1. Medlemsstaterne påser, at tjenesteydere **senest den ...** * kan afvikle følgende procedurer og formaliteter **i overensstemmelse med bestemmelserne i dette kapitel og kapitel III** via et kontaktpunkt benævnt "kvikskranke":
- a) alle de procedurer og formaliteter, der er nødvendige for adgangen til de pågældendes servicevirksomhed, især erklæringer, anmeldelser og anmodninger om tilladelse hos de kompetente myndigheder, herunder anmodninger om optagelse i registre, fortegnelser, databaser og faglige foreninger
 - b) anmodninger om tilladelse til at udøve servicevirksomhed.

¹ EUT L 134 af 30.4.2004, s. 114.

² EUT L 221 af 4.9.2003, s. 13.

³ EFT L 395 af 30.12.1989, s. 36.

* Tre år efter dette direktivs ikrafttræden.

2. ***Hvis en medlemsstat kræver en proformaregistrering, sikrer den pågældende medlemsstat, at der senest den ...* kan foretages proformaregistrering via kvikskranken ad elektronisk vej, og at denne registrering på ingen måde forsinker eller vanskeliggør udførelsen af de pågældende tjenesteydelser og ikke medfører ekstraudgifter for tjenesteyderen.***
3. ***Kommissionen koordinerer kvikskrankerne ved at etablere en europæisk kvikskranke.***
4. ***Indførelsen af kvikskranker berører ikke fordelingen af opgaver og beføjelser mellem de forskellige myndigheder inden for de enkelte nationale systemer.***

Artikel 7

Ret til information

1. Medlemsstaterne påser, at følgende oplysninger er nemt tilgængelige for tjenesteydere og tjenestemodtagere via kvikskrankerne:
 - a) krav, der gælder for tjenesteydere, som er etableret på deres område, især krav vedrørende procedurer og formaliteter, der skal opfyldes for at få adgang til at optage og udøve servicevirksomhed
 - b) kontaktoplysninger for de kompetente myndigheder, så de kan kontaktes direkte, herunder kontaktoplysninger for de myndigheder, der er kompetente hvad angår udøvelse af servicevirksomhed

* ***Tre år efter dette direktivs ikrafttræden.***

- c) hvordan og på hvilke vilkår man får adgang til offentlige registre og databaser over tjenesteydere og tjenesteydelser
 - d) klagemuligheder, **der er alment tilgængelige** i tilfælde af tvister mellem de kompetente myndigheder og tjenesteyderen eller tjenestemodtageren eller mellem en tjenesteyder og en tjenestemodtager eller mellem tjenesteydere
 - e) kontaktoplysninger *for* sammenslutninger eller organisationer, ud over de kompetente myndigheder, hvor tjenesteydere og tjenestemodtagere kan få praktisk bistand.
2. Medlemsstaterne påser, at tjenesteydere og tjenestemodtagere efter anmodning kan få bistand fra de kompetente myndigheder i form af oplysninger om, hvordan de i stk. 1, litra a), omhandlede krav almindeligvis fortolkes og anvendes. ***Hvor det er relevant, omfatter denne rådgivning en enkel trinvis vejledning. Oplysningerne gives i et klart og forståeligt sprog.***
 3. Medlemsstaterne påser, at de i stk. 1 og 2 omhandlede oplysninger, herunder om muligheder for bistand, meddeles klart og *utvetydigt*, er *let* tilgængelige, ***bl.a.*** på afstand og ad elektronisk vej, og at de ajourføres.
 4. Medlemsstaterne sikrer, at kvikskrannerne og de kompetente myndigheder besvarer enhver anmodning om oplysninger eller bistand som omhandlet i stk. 1 og 2 hurtigst muligt, og at de i tilfælde af *mangelfulde* eller ubegrundede anmodninger giver tjenesteyderen meddelelse herom hurtigst muligt.
 5. Medlemsstaterne gennemfører *stk. 1-4 senest den ...* *.

* ***Tre år efter dette direktivs ikrafttræden.***

6. Medlemsstaterne og Kommissionen **tilskynder** kvikskrankerne til at offentliggøre de i **denne artikel** omhandlede oplysninger på andre fællesskabssprog, **i det omfang dette er foreneligt med deres lovgivning om brugen af sprog.**
7. **De kompetente myndigheders forpligtelse til at yde bistand til tjenesteydere og tjenestemodtagere indebærer ikke, at disse myndigheder skal yde juridisk rådgivning i enkeltsager, men vedrører kun generelle oplysninger om, hvorledes kravene normalt fortolkes eller anvendes.**

Artikel 8

Elektroniske procedurer

1. Medlemsstaterne påser, at samtlige procedurer og formaliteter i forbindelse med adgangen til at optage og udøve servicevirksomhed **senest den ...*** kan afvikles uden besvær, **bl.a.** på afstand og ad elektronisk vej ved den relevante kvikskranke og hos de kompetente myndigheder.
2. Stk. 1 omfatter ikke kontrol af det sted, hvor tjenesteydelsen udføres, eller kontrol af det udstyr, der anvendes af tjenesteyderen, og heller ikke fysisk undersøgelse af tjenesteyderens formåen **eller krav om tilvejebringelse af original dokumentation i henhold til artikel 5. Stk. 1 omfatter heller ikke de procedurer, der af tvingende almene hensyn kræver ansøgerens fysiske tilstedeværelse.**
3. Kommissionen **sikrer** informationssystemernes interoperabilitet og anvendelsen af elektroniske procedurer medlemsstaterne imellem. **Proceduren i artikel 39, stk. 2, finder anvendelse.**

* **Tre år efter dette direktivs ikrafttræden.**

Kapitel III

Etableringsfrihed for tjenesteydere

Afdeling 1

Tilladelser

Artikel 9

Tilladelsesordninger

1. Medlemsstaterne ***kan gøre*** adgangen til at optage og udøve servicevirksomhed afhængig af en tilladelsesordning, såfremt følgende betingelser er opfyldt:
 - a) tilladelsesordningen diskriminerer ikke den pågældende tjenesteyder
 - b) behovet for en tilladelsesordning ***er begrundet*** i et tvingende alment hensyn
 - c) det tilsigtede mål kan ikke nås gennem en mindre restriktiv foranstaltning, navnlig fordi en efterfølgende kontrol ville blive udført for sent til at have nogen reel ***virkning***.

2. **Stk. 1** finder ikke anvendelse på tilladelsesordninger, der er obligatoriske eller tilladt i henhold til *anden fællesskabslovgivning*.

Stk. 1 finder ikke anvendelse på de aspekter af tilladelsesordningerne, der harmoniseres i henhold til anden fællesskabslovgivning.

Artikel 10

Betingelser for udstedelse af tilladelse

1. Tilladelsesordninger skal bygge på kriterier, der *udelukker* de kompetente myndigheder fra at udøve deres skønsbeføjelse vilkårligt eller misbruge den.
2. De i stk. 1 nævnte kriterier:
 - a) *må ikke være* diskriminerende
 - b) *skal være **begrundet*** i et tvingende alment hensyn
 - c) *skal stå i rimeligt forhold til* dette tvingende almene hensyn
 - d) *skal være* præcise og entydige
 - e) *skal være* objektive
 - f) *skal være* offentliggjort på forhånd
 - g) *skal være **gennemsigtige og tilgængelige***.

3. Betingelserne for udstedelse af tilladelse til en *ny virksomhed* må ikke overlappe krav og kontroller, som er tilsvarende eller i det væsentlige sammenlignelige med hensyn til deres formål, og som tjenesteyderen allerede er underlagt i en anden eller samme medlemsstat. *Kviksrankerne* og tjenesteyderen bistår den kompetente myndighed med at tilvejebringe de nødvendige oplysninger om disse krav. ***Ved vurderingen af, hvorvidt betingelser er tilsvarende eller i det væsentlige sammenlignelige, tages der ikke blot hensyn til kravenes formål og sigte, men også til deres virkning og effektiviteten af deres håndhævelse.***
4. *Tilladelsen giver* tjenesteyderen adgang til at optage eller udøve den pågældende servicevirksomhed på hele det nationale område, herunder gennem oprettelse af agenturer, filialer, datterselskaber eller kontorer, *medmindre* et tvingende *alment hensyn begrundes*, at der skal anmodes om tilladelse for hvert enkelt etableringssted, ***eller at der skal udstedes en tilladelse, der er begrænset til en bestemt del af det nationale område.***
5. *Tilladelsen udstedes*, så snart undersøgelsen af betingelserne for tilladelsen er gennemført, og det er fastslået, at disse betingelser er opfyldt.
6. ***Ethvert andet svar end udstedelse af tilladelse*** fra de kompetente myndigheder, ***herunder afslag*** eller *inddragelse* af tilladelsen, *begrundes*, navnlig i forhold til bestemmelserne i denne artikel, og *kan* prøves ved domstolene.
7. ***Denne artikel berører ikke kompetencefordelingen mellem medlemsstaternes myndigheder på lokalt eller regionalt plan for så vidt angår udstedelsen af sådanne tilladelser.***

Artikel 11

Tilladelsens varighed

1. Den udstedte tilladelse må ikke være af begrænset varighed, *medmindre*:
 - a) tilladelsen fornyes automatisk ***eller alene er betinget af fortsat opfyldelse af kravene***
 - b) antallet af mulige tilladelser er begrænset ***af et tvingende alment hensyn***
 - c) den begrænsede varighed ***er begrundet*** i et tvingende alment hensyn.
2. Stk. 1 vedrører ikke den maksimale tid, der må forløbe, før tjenesteyderen faktisk påbegynder sin virksomhed efter at have fået tilladelse.
3. Medlemsstaterne forpligter ***tjenesteyder*** til at give den *kompetente* kvikskranke, jf. artikel 6, meddelelse om ***følgende ændringer***:
 - oprettelse af datterselskaber, hvis virksomhed falder ind under tilladelsens anvendelsesområde
 - ***ændringer i tjenesteyders situation***, som medfører, at betingelserne for tilladelsen ikke længere er ***opfyldt***.

4. ***Denne artikel berører ikke medlemsstaternes ret til at inddrage tilladelser, navnlig hvis betingelserne for tilladelsen ikke længere er opfyldt.***

Artikel 12

Udvælgelse af ansøgere

1. Når antallet af mulige tilladelser for en given form for virksomhed er begrænset på grund af knappe *naturlige* ressourcer eller begrænset teknisk kapacitet, *lader* medlemsstaterne *ansøgerne gennemgå en udvælgelsesprocedure med fuldt betryggende garantier for uvildighed og gennemsigtighed, bl.a. behørig offentliggørelse af indledningen og afslutningen af* proceduren.
2. I de i stk. 1 nævnte *tilfælde* udstedes *tilladelsen* med en passende begrænset varighed. *Den kan ikke automatisk fornyes og må ikke give nogen fortrinsstilling til den hidtidige tjenesteyder eller andre, som har særlige forbindelser med denne.*
3. ***Uden at det berører artikel 9 og 10, kan medlemsstaterne ved anvendelsen af deres udvælgelsesprocedure inddrage hensyn til folkesundheden, ansattes eller selvstændige erhvervsdrivendes sundhed og sikkerhed, miljøbeskyttelse, bevarelse af kulturarven og fremme af ethvert hensyn til den offentlige orden, der ikke er i strid med traktaten.***

Artikel 13

Tilladelsesprocedurer

1. Tilladelsesprocedurer og -formaliteter skal være klare, offentliggjort på forhånd *og give de berørte parter* sikkerhed for, at deres anmodning vil blive behandlet objektivt og uvildigt.
2. Tilladelsesprocedurer og -formaliteter må ikke virke afskrækkende og ikke komplicere eller forsinke udførelsen af tjenesteydelsen unødigt. De skal være nemt tilgængelige, og de udgifter, de kan medføre for ansøgerne, skal stå i et rimeligt forhold til omkostningerne i forbindelse med tilladelsesprocedurerne *og må ikke overstige omkostningerne i forbindelse med tilladelsen.*
3. Tilladelsesprocedurer og -formaliteter skal give ansøgerne sikkerhed for, at deres anmodning behandles hurtigst muligt og under alle omstændigheder inden for en rimelig svarfrist, som er fastsat og offentliggjort på forhånd. *Fristen løber først fra det tidspunkt, hvor al dokumentation er fremsendt.*
4. *Medlemsstaterne sikrer, at ansøgerne modtager* svar inden for den i stk. 3 omhandlede frist.
5. *På ansøgerens begæring* fremsendes der hurtigst muligt en kvittering for modtagelsen af en anmodning om tilladelse. Kvitteringen skal *angive den* i stk. 3 omhandlede svarfrist.

6. Hvis anmodningen er **ufuldstændig, skal** ansøgerne hurtigst muligt gives besked om, at de skal indgive yderligere dokumentation, **samt om de eventuelle følger for den i stk. 3 omhandlede svarfrist.**
7. **Afvises en ansøgning, fordi den ikke overholder de nødvendige procedurer og formaliteter, informeres de berørte parter hurtigst muligt om afvisningen.**

Afdeling 2

Forbudte krav og krav, der skal evalueres

Artikel 14

Forbudte krav

Medlemsstaterne *kan* ikke *gøre* adgangen til at optage eller udøve servicevirksomhed på deres område betinget af:

- 1) diskriminerende krav, som direkte eller indirekte er begrundet i nationaliteten eller - for selskabers vedkommende - i hovedsædets beliggenhed, herunder især:
 - a) nationalitetskrav til tjenesteyderen, hans personale, de personer, der besidder aktiekapitalen, eller medlemmerne af de ledende eller kontrollerende organer
 - b) krav om, *at* tjenesteyderen, hans personale, de personer, der besidder aktiekapitalen, eller medlemmerne af de ledende eller kontrollerende organer *er bosiddende på deres område*

- 2) et forbud mod at være etableret i flere medlemsstater eller at være optaget i registre eller faglige foreninger i flere medlemsstater
- 3) begrænsninger af tjenesteyderens frihed til at vælge mellem hovedforretningssted og sekundære forretningssted, herunder navnlig krav om, at tjenesteyderen skal have sit hovedforretningssted på deres område, eller begrænsninger af friheden til at vælge mellem forskellige etableringsformer såsom agentur, filial eller datterselskab
- 4) krav om gensidighed med den medlemsstat, hvor tjenesteyderen allerede har sit forretningssted, bortset fra de krav, der er fastsat i *fællesskabslovgivningen* vedrørende energi
- 5) anvendelse i hvert enkelt tilfælde af en økonomisk test, der består i at gøre tilladelsen betinget af, at der kan påvises et økonomisk behov eller en markedsefterspørgsel, at evaluere den pågældende form for virksomheds potentielle eller aktuelle økonomiske virkninger eller at vurdere dens formålstjenlighed i forhold til den kompetente myndigheds planlagte økonomiske mål; **dette forbud vedrører ikke planlægningskrav, der ikke forfølger økonomiske mål, men som er fastsat ud fra tvingende almene hensyn**
- 6) konkurrerende *erhvervsdrivende*, der direkte eller indirekte, f.eks. gennem rådgivende organer, *deltager* i udstedelsen af tilladelser eller andre afgørelser, der træffes af de kompetente myndigheder, bortset fra faglige foreninger samt sammenslutninger og organisationer, der handler i deres egenskab af kompetent myndighed; **dette forbud omfatter ikke høring af organisationer såsom handelskamre eller arbejdsmarkedets parter om andre sager end individuelle ansøgninger om tilladelse**

- 7) en forpligtelse til at stille eller deltage i en finansiel sikkerhed eller til at tegne en forsikring hos en tjenesteyder eller et organ, der er etableret på deres område; **dette berører ikke medlemsstaternes mulighed for at kræve finansiel sikkerhed som sådan og forhindrer heller ikke, til enhver tid under forudsætning af, at principperne om, at konkurrencen i det indre marked ikke må forhindres, begrænses eller forvrides, og princippet om ikke-forskelsbehandling på grund af nationalitet overholdes, med forbehold af artikel 29, stk. 4, en medlemsstat i at kræve, at der tegnes en forsikring via eller hos selskaber, som den har indrømmet særlige rettigheder eller monopolrettigheder, og det berører heller ikke krav om deltagelse i en kollektiv kompensationsfond, f.eks. for medlemmer af faglige organer eller organisationer**
- 8) en forpligtelse til på forhånd at være **optaget** i registre, der føres på deres **område, eller til tidligere** at have udøvet den pågældende virksomhed på deres **område**.

Artikel 15

Krav, der skal evalueres

1. Medlemsstaterne undersøger, om deres retssystem omfatter *nogen af* de i stk. 2 nævnte krav, og påser *i givet fald, at sådanne* krav er forenelige med betingelserne i stk. 3. De tilpasser deres love og administrative bestemmelser for at gøre dem forenelige med disse betingelser.
2. Medlemsstaterne undersøger, om deres retssystem gør adgangen til at optage eller udøve servicevirksomhed betinget af overholdelsen af følgende ikke-diskriminerende krav:

- a) kvantitative eller territoriale *restriktioner*, navnlig i form af begrænsninger fastsat på grundlag af befolkningstallet eller *i form af* en geografisk minimumsafstand mellem tjenesteyderne
 - b) krav om, at tjenesteyderen skal have en bestemt ***virksomhedsform***
 - c) krav vedrørende besiddelsen af et selskabs ***kapital***
 - d) krav - bortset fra kravene vedrørende ***spørgsmål omfattet af afsnit II i direktiv 2005/36/EF*** eller kravene i andre fællesskabsinstrumenter - der forbeholder bestemte tjenesteydere adgangen til den pågældende servicevirksomhed på grund af virksomhedens særlige karakter
 - e) forbud mod at have flere forretningssteder på samme *medlemsstats* område
 - f) krav om et minimumsantal af ansatte
 - g) minimums- og/eller maksimumspriser, som tjenesteyderen skal ***overholde***
 - h) ***krav*** om, at tjenesteyderen, sammen med sin egen tjenesteydelse, skal levere bestemte andre tjenesteydelser.
3. Medlemsstaterne sikrer sig, at de i stk. 2 omhandlede krav opfylder følgende betingelser:
- a) forbud mod forskelsbehandling: kravene *må* ikke *hverken* direkte eller indirekte *være* diskriminerende på grundlag af nationaliteten eller - for selskabers vedkommende - *på grundlag af* hovedsædets beliggenhed

- b) nødvendighed: kravene ***skal være begrundet*** i et tvingende alment hensyn
 - c) proportionalitet: kravene ***skal sikre*** opfyldelsen af det tilsigtede mål, de ***må*** ikke gå ud over, hvad der er nødvendigt for at nå dette mål, og ***målet må*** ikke kunne nås ved andre, mindre indgribende foranstaltninger.
4. I den i *artikel 38* omhandlede gensidige evalueringsrapport anfører medlemsstaterne:
- a) de krav, de agter at opretholde, og hvorfor de anser dem for at være i overensstemmelse med betingelserne i stk. 3
 - b) de krav, der er ophævet eller lempet.
5. ***Stk. 1-4 finder ikke anvendelse på lovgivning vedrørende tjenesteydelser af almen økonomisk interesse og socialsikringsordninger, herunder obligatoriske sygesikringsordninger.***

Kapitel IV

Fri udveksling af tjenesteydelser

Afdeling 1

Administrativt samarbejde

Artikel 16

Kontrollens effektivitet

1. Medlemsstaterne sikrer, at de tilsyns- og kontrolbeføjelser, der er fastsat **for tjenesteyderen** i de nationale **lovgivninger, også udøves**, når *en tjenesteydelse* udføres i en anden medlemsstat.
2. **Stk. 1 forpligter ikke den medlemsstat, hvor tjenesteyderen har sit primære forretningssted, til at konstatere faktiske forhold eller foretage kontrol på den medlemsstats område, hvor tjenesteydelsen udføres.**
3. **De kompetente myndigheder i den medlemsstat, hvor tjenesteydelsen udføres, kan foretage efterprøvninger, inspektioner og undersøgelser på stedet på betingelse af, at disse efterprøvninger, inspektioner og undersøgelser er objektivt begrundet og ikke-diskriminerende.**

Artikel 17

Gensidig bistand

1. Medlemsstaterne yder hinanden bistand og *indfører alle relevante foranstaltninger for at samarbejde effektivt med henblik på at sikre kontrollen med tjenesteydere og deres tjenesteydelser.*
2. *Bestemmelsesmedlemsstaten er ansvarlig for at føre kontrol med tjenesteyderens aktiviteter på sit område. Bestemmelsesmedlemsstaten udfører kontrollen i overensstemmelse med stk. 3.*
3. *Bestemmelsesmedlemsstaten:*
 - *træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at tjenesteydere overholder dens nationale lovgivning i forbindelse med udøvelse af servicevirksomhed på dens område, samt når artikel 21, stk. 1, tredje afsnit, finder anvendelse*
 - *foretager de efterprøvninger, inspektioner og undersøgelser, som er nødvendige for at føre tilsyn med den udførte tjenesteydelse*
 - *foretager efterprøvninger, inspektioner og undersøgelser efter anmodning fra den medlemsstat, hvor tjenesteyderen har sit primære forretningssted.*
4. *Medlemsstaterne afgiver hurtigst muligt og ad elektronisk vej de oplysninger, som andre medlemsstater eller Kommissionen anmoder om.*

5. *Får en medlemsstat kendskab til ulovlig adfærd fra en tjenesteyders side eller til konkrete forhold, som kan forårsage alvorlig skade i en medlemsstat, underretter den hurtigst muligt den medlemsstat, hvor tjenesteyderen har sit primære forretningssted.*
6. *Konstaterer bestemmelsesmedlemsstaten efter at have foretaget efterprøvnninger, inspektioner og undersøgelser i henhold til stk. 3, at tjenesteyderen ikke har opfyldt sine forpligtelser, kan den i henhold til sin egen nationale lovgivning og i overensstemmelse med fællesskabsretten pålægge tjenesteyderen at stille sikkerhed, eller den kan indføre midlertidige foranstaltninger over for tjenesteyderen. Sikkerhedsstillelser kan anvendes til fuldbyrdelse af afgørelser i administrative, civile eller strafferetlige sager.*

Artikel 18

Gensidig bistand i tilfælde, hvor tjenesteyderen midlertidigt opholder sig i et andet land

1. *Den medlemsstat, hvor tjenesteyderen har sit primære forretningssted, er, ansvarlig for at føre kontrol med tjenesteyderen på sit område, navnlig ved hjælp af tilsynsforanstaltninger på tjenesteyderens forretningssted, jf. stk. 2.*
2. *Den medlemsstat, hvor tjenesteyderen har sit primære forretningssted:*
 - *foretager efterprøvnninger, inspektioner og undersøgelser efter anmodning fra en anden medlemsstat og underretter denne om resultaterne og i givet fald om de foranstaltninger, der er truffet*

- *afgiver efter anmodning fra en anden medlemsstat oplysninger om de tjenesteydere, der har forretningssted på dens område, herunder især en bekræftelse af, at de har deres forretningssted dér, og at de udøver deres virksomhed på lovlig vis.*
3. *Den medlemsstat, hvor tjenesteyderen har sit primære forretningssted, kan ikke nægte at træffe kontrol- eller gennemførelsesforanstaltninger på sit område med den begrundelse, at tjenesteydelsen er udført eller har forvoldt skade i en anden medlemsstat.*

Artikel 19

Advarselsmekanisme

1. *Får en medlemsstat kendskab til en specifik adfærd fra en tjenesteyders side eller til konkrete forhold, som kunne være til alvorlig fare for menneskers sundhed eller sikkerhed på dens eget område eller i andre medlemsstater, underretter den hurtigst muligt oprindelsesmedlemsstaten, de andre berørte medlemsstater og Kommissionen.*
2. *Kommissionen fremmer og deltager i et europæisk netværk af medlemsstaternes myndigheder med henblik på at gennemføre stk. 1.*
3. *Kommissionen udarbejder retningslinjer for forvaltningen af det i stk. 2 omhandlede netværk, som den regelmæssigt opdaterer efter proceduren i artikel 39, stk. 2.*

Artikel 20

Gennemførelsesbestemmelser

Kommissionen vedtager efter *proceduren* i artikel 39, stk. 2, de nødvendige bestemmelser til gennemførelse af **artikel 17** og de nærmere bestemmelser om elektronisk informationsudveksling mellem **medlemsstaterne**, herunder navnlig bestemmelser om informationssystemernes interoperabilitet.

Afdeling 2

Frihed til at udøve servicevirksomhed og undtagelser

Artikel 21

Fri udveksling af tjenesteydelser

1. Medlemsstaterne ***respekterer tjenesteydernes ret til at udføre en tjenesteydelse i en anden medlemsstat end den, de er etableret i.***

Den medlemsstat, hvori tjenesteydelsen leveres, sikrer fri adgang til at optage eller udøve tjenestevirksomhed på dens område.

Medlemsstaterne gør ikke adgangen til at optage eller udøve servicevirksomhed på deres område til genstand for opfyldelse af krav, der ikke overholder følgende principper:

- a) **forbud mod forskelsbehandling:** kravet må ikke hverken direkte eller indirekte være diskriminerende på grundlag af nationalitet eller, for juridiske personers vedkommende, på grundlag af hvilken medlemsstat de har hjemsted i
 - b) **nødvendighed:** kravet skal være begrundet i et hensyn til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed eller beskyttelse af sundhed eller miljøet
 - c) **proportionalitet:** kravet skal sikre opfyldelsen af det tilsigtede mål, og det må ikke gå ud over, hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.
2. **Medlemsstaterne kan ikke indskrænke** den frie udveksling af tjenesteydelser, der udføres af en tjenesteyder, som er etableret i en anden medlemsstat, og kan navnlig ikke fastholde:
- a) at tjenesteyderen skal have et forretningssted på deres område
 - b) at tjenesteyderen **skal indhente** en tilladelse hos de kompetente myndigheder samt optages i et register eller en faglig forening på deres område, **undtagen i de tilfælde, der er omhandlet i dette direktiv eller i andre fællesskabsretsakter**
 - c) **forbud** mod, at tjenesteyderen indretter visse faciliteter på deres område, herunder et kontor eller en praksis, som er nødvendige for udførelsen af de pågældende **tjenesteydelser**
 - d) **at** der skal bestå et særligt kontraktforhold mellem tjenesteyder og tjenestemodtager, som forhindrer eller begrænser selvstændiges muligheder for at udføre tjenesteydelser

- e) at tjenesteyderen for at kunne udøve servicevirksomheden skal være i besiddelse af et særligt identitetsbevis, som udstedes af deres kompetente myndigheder
 - f) krav vedrørende anvendelsen af udstyr **og redskaber**, som er en integrerende del af tjenesteydelsen, medmindre sådanne krav **er nødvendige for at sikre sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen**
 - g) restriktioner for den frie udveksling af tjenesteydelser som omhandlet i **artikel 24**.
3. *Disse bestemmelser forhindrer ikke den medlemsstat, som tjenesteyderen begiver sig til, i at fastsætte krav vedrørende udøvelsen af en servicevirksomhed, der er begrundet i hensyn til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed, folkesundheden eller miljøet. De forhindrer heller ikke, at medlemsstaterne i overensstemmelse med fællesskabsretten lader deres bestemmelser vedrørende ansættelsesvilkår finde anvendelse, herunder bestemmelser der er fastsat i kollektive overenskomster.*
4. *Senest den ...* forelægger Kommissionen efter at have hørt medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter på EU-plan en rapport om anvendelsen af denne artikel, hvori den skal overveje behovet for at foreslå harmoniseringsforanstaltninger, hvad angår servicevirksomhed, der er omfattet af dette direktiv.*

Artikel 22

Generelle **undtagelser**

Artikel 21 finder ikke anvendelse på:

- 1) **tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, der udføres i en anden medlemsstat, bl.a.:**

* Fem år efter dette direktivs ikrafttræden.

- a) posttjenester **omfattet af** Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/67/EF af 15. december 1997 om fælles regler for udvikling af Fællesskabets indre marked for posttjenester og forbedring af disse tjenesters kvalitet¹
 - b) **transmission**, distribution **og forsyning** af elektricitet som omhandlet i artikel 2 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/54/EF af 26. juni 2003 om fælles regler for det indre marked for elektricitet²
 - c) **transport**, distribution, **forsyning og oplagring** af gas som omhandlet i artikel 2 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/55/EF af 26. juni 2003 om fælles regler for det indre marked for naturgas³
 - d) vanddistribution **og -forsyning samt spildevandsrensning**
 - e) **affaldsbehandling**
- 2) områder, der er omfattet af direktiv 96/71/EF
- 3) områder, der er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne **oplysninger**⁴

¹ EFT L 15 af 21.1.1998, s. 14. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 1882/2003 (EFT L 284 af 31.10.2003, s. 1).

² EUT L 176 af 15.7.2003, s. 37.

³ EUT L 176 af 15.7.2003 s. 57.

⁴ EFT L 281 af 23.11.1995, s. 31. Ændret ved forordning (EF) nr. 1882/2003.

- 4) **retslig inkasso**
- 5) **hvad angår erhvervsmæssige kvalifikationer**, bestemmelserne i **direktiv 2005/36/EF**, herunder krav i de medlemsstater, hvor tjenesteydelsen udføres, om at udøvelsen af en aktivitet forbeholdes et bestemt erhverv
- 6) bestemmelserne i forordning (EØF) nr. 1408/71, der fastsætter, hvilken lovgivning der finder anvendelse
- 7) **hvad angår administrative formaliteter vedrørende fri bevægelighed for personer og deres ophold**, bestemmelserne i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/38/EF af 29. april 2004 om unionsborgernes og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område¹, hvori er fastsat administrative formaliteter, som de pågældende skal afvikle hos de kompetente myndigheder i **bestemmelsesmedlemsstaten**
- 8) **hvad angår overførsel af affald**, tilladelsesordningen i artikel 3 og 4 i Rådets forordning (EØF) nr. 259/93 af 1. februar 1993 om overvågning af og kontrol med overførsel af affald inden for, til og fra Det Europæiske Fællesskab²
- 9) ophavsret og beslægtede rettigheder, de rettigheder, der er omhandlet i Rådets direktiv 87/54/EØF af 16. december 1986 om retlig beskyttelse af halvlederprodukters topografi³ og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/9/EF af 11. marts 1996 om retlig beskyttelse af databaser⁴, samt intellektuelle **ejendomsrettigheder**

¹ EUT L 158 af 30.4.2004, s. 77.

² EFT L 30 af 6.2.1993, s. 1. Senest ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 2557/2001 (EFT L 349 af 31.12.2001, s. 1).

³ EFT L 24 af 27.1.1987, s. 36.

⁴ EFT L 77 af 27.3.1996, s. 20.

- 10) **lovpligtig** revision af regnskaber
- 11) tjenesteydelser, der i den medlemsstat, som tjenesteyderen begiver sig til for at udføre en tjenesteydelse, er **forbudt, når dette** forbud **er** begrundet i hensynet til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed eller folkesundheden
- 12) de særlige krav, der stilles af den medlemsstat, som tjenesteyderen begiver sig til, og som er direkte forbundet med de særlige kendetegn ved det sted, hvor tjenesteydelsen udføres, **med den særlige risiko, som tjenesteydelsen medfører på det sted, hvor tjenesteydelsen udføres, eller med sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen**, og som skal overholdes for at sikre opretholdelsen af den offentlige orden og sikkerhed og beskyttelsen af folkesundheden og **miljøet**
- 13) **indregistrering** af køretøjer, der er leaset i en anden medlemsstat
- 14) **alle internationale privatretlige bestemmelser, navnlig bestemmelser vedrørende kontraktlige og ikke-kontraktlige forpligtelser, herunder kontraktformer.**

Artikel 23

Individuelle undtagelser

1. Uanset *artikel 21* kan en medlemsstat over for en tjenesteyder, som har sit forretningssted i en anden medlemsstat, *undtagelsesvis* træffe en foranstaltning vedrørende et af følgende områder:

- a) sikkerheden i forbindelse med tjenesteydelser, herunder aspekter, der vedrører folkesundheden
 - b) udøvelsen af et erhverv i sundhedssektoren
 - c) beskyttelsen af den offentlige orden, navnlig aspekter, der vedrører beskyttelse af mindreårige.
2. De i stk. 1 omhandlede *foranstaltninger* kan kun **træffes, hvis** følgende betingelser er opfyldt:
- a) de nationale bestemmelser, i henhold til hvilke foranstaltningen træffes, er ikke omfattet af en harmonisering på fællesskabsplan af de i stk. 1 omhandlede områder
 - b) foranstaltningen skal være mere beskyttende for tjenestemodtageren end den, oprindelsesmedlemsstaten ville have truffet i medfør af dennes nationale bestemmelser
 - c) oprindelsesmedlemsstaten har ikke truffet nogen foranstaltninger eller har truffet foranstaltninger, som er utilstrækkelige i forhold til dem, der er omhandlet i **artikel 18, stk. 2**
 - d) foranstaltningen skal være i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet.
3. Stk. 1 og 2 berører ikke de bestemmelser om den frie udveksling af tjenesteydelser eller om undtagelser herfra, der er fastsat i *fællesskabslovgivningen*.

Afdeling 3

Tjenestemodtageres rettigheder

Artikel 24

Forbudte restriktioner

Medlemsstaterne må ikke stille krav til en tjenestemodtager, der begrænser anvendelsen af en tjenesteydelse, som udføres af en tjenesteyder, der har forretningssted i en anden medlemsstat, herunder navnlig:

- a) at han skal indhente en tilladelse fra deres kompetente myndigheder eller afgive en erklæring hos disse
- b) at hans muligheder for at opnå skatte- eller afgiftsmæssige fradrag eller finansiel bistand begrænses med den begrundelse, at tjenesteyderen har forretningssted i en anden medlemsstat, eller på grund af det sted, hvor ydelsen udføres
- c) at han skal betale diskriminerende eller urimelige afgifter på det udstyr, der er nødvendigt for at kunne modtage en tjenesteydelse, der teleformidles fra en anden medlemsstat.

Artikel 25

Forbud mod forskelsbehandling

1. Medlemsstaterne påser, at der ikke stilles diskriminerende krav til en tjenestemodtager begrundet **udelukkende** i dennes nationalitet eller opholdssted.
2. Medlemsstaterne påser, at de generelle betingelser for adgangen til en tjenesteydelse, som tjenesteyderen stiller til rådighed for offentligheden, ikke indeholder diskriminerende betingelser begrundet **udelukkende** i tjenestemodtagerens nationalitet eller opholdssted, uden at dette dog berører muligheden for at anvende forskellige adgangsbetingelser, som er direkte begrundet i objektive kriterier.

Artikel 26

Bistand til tjenestemodtagere

1. Medlemsstaterne påser, at tjenestemodtagere **via de relevante kvikskranker** har adgang **til**:
 - a) oplysninger om de krav, der gælder i andre medlemsstater for adgangen til at optage og udøve servicevirksomhed, herunder især forbrugerbeskyttelseskrav
 - b) **generelle** oplysninger om klagemuligheder i tilfælde af tvister mellem en tjenesteyder og en tjenestemodtager

- c) kontaktoplysninger på sammenslutninger *eller organisationer*, hvor tjenesteydere og tjenestemodtagere kan få praktisk bistand.

Rådgivning fra de kompetente myndigheder omfatter om nødvendigt en enkel trinvis vejledning.

Oplysninger og assistance skal være klart og utvetydigt formuleret, være let tilgængelig også på afstand, herunder elektronisk, og holdes ajour.

2. Medlemsstaterne kan overdrage den i stk. 1 omhandlede opgave *til ethvert* andet organ såsom Euroguichet-centre, forbrugersammenslutninger eller Euro Info Centre.

*Senest den ...** meddeler medlemsstaterne Kommissionen kontaktoplysningerne på de udpegede organer. Kommissionen fremsender disse oplysninger til de øvrige medlemsstater.

3. Med henblik på at kunne videregive de i stk. 1 omhandlede oplysninger henvender det organ, som tjenestemodtageren har forelagt sagen, sig til det tilsvarende organ i den pågældende medlemsstat. Sidstnævnte *organ fremsender* de oplysninger, der anmodes om, så hurtigt som muligt. Medlemsstaterne påser, at disse organer yder hinanden bistand og *samarbejde* effektivt.
4. Kommissionen vedtager efter *proceduren i artikel 39, stk. 2*, gennemførelsesbestemmelser til stk. 1, 2 og 3, *vedrørende* de nærmere tekniske bestemmelser om informationsudveksling mellem *organerne* i de forskellige medlemsstater og navnlig bestemmelserne om informationssystemernes interoperabilitet.

*

Tre år efter dette direktivs ikrafttræden.

Artikel 27

Bistand til tjenesteydere

1. *Medlemsstaterne påser, at tjenesteydere senest den ...* via kvikskranken kan afvikle alle de procedurer og formaliteter, der i henhold til dette direktiv er nødvendige for udførelsen af tjenesteydelser i en anden medlemsstat.*
2. *Artikel 6-8 finder anvendelse.*

Kapitel V

Tjenesteydelsernes kvalitet

Artikel 28

Oplysninger om tjenesteydere og deres tjenesteydelser

1. ***Kommissionen og*** medlemsstaterne påser, at tjenesteyderen stiller følgende oplysninger til rådighed for tjenestemodtageren, ***for EU's kvikskranke og for kvikskranken i bestemmelsesmedlemsstaterne:***
 - a) tjenesteyderens navn ***og dennes retlige form, hvis der er tale om en juridisk person,*** den fysiske adresse, hvor han har sit forretningssted, og nærmere oplysninger, som muliggør hurtig kontakt og direkte kommunikation med tjenesteyderen, eventuelt ad elektronisk vej

*

Tre år efter dette direktivs ikrafttræden.

- b) hvis tjenesteyderen er optaget i et handelsregister eller et andet lignende offentligt register, oplysning om dette register og tjenesteyderens registreringsnummer eller tilsvarende identifikationsoplysninger i det pågældende register
- c) hvis den pågældende form for virksomhed er omfattet af en tilladelsesordning, oplysning om den kompetente myndigheds eller kvikskrankens kontaktoplysninger
- d) hvis tjenesteyderen udøver momspligtig virksomhed, angivelse af det identifikationsnummer, der er omhandlet i artikel 22, stk. 1, i Rådets sjette direktiv 77/388/EØF af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter - Det fælles merværdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag¹
- e) for lovregulerede erhverv enhver faglig forening eller ethvert lignende organ, hvor tjenesteyderen er registreret og den faglige titel samt den medlemsstat, hvor den er givet
- f) generelle betingelser og generalklausuler, hvis tjenesteyderen anvender sådanne
- g) kontraktklausuler om lovvalg og/eller værneting
- h) når en erhvervsansvarsforsikring eller tilsvarende forsikring er obligatorisk, de i artikel 29, stk. 1, omhandlede oplysninger, navnlig oplysninger om forsikrings- eller garantigiveren og om faglig eller geografisk dækning og bevis for at have erlagt alle skyldige betalinger til forsikringsgiveren.**

¹ EFT L 145 af 13.6.1977, s. 1. Senest ændret ved direktiv 2006/18/EF (EUT L 51 af 22.2.2006, s. 12).

2. Medlemsstaterne påser, at de i stk. 1 omhandlede oplysninger alt efter tjenesteyderens ønske:
 - a) meddeles af tjenesteyderen på dennes eget initiativ
 - b) er *let* tilgængelige for tjenestemodtageren dér, hvor tjenesteydelsen udføres eller kontrakten er indgået
 - c) er *let* tilgængelige for tjenestemodtageren ad elektronisk *vej via* en adresse opgivet af tjenesteyderen
 - d) fremgår af ethvert informationsmateriale, tjenesteyderen har givet tjenestemodtageren, og hvori tjenesteydelserne er beskrevet i detaljer.
3. Medlemsstaterne påser, at tjenesteyderen efter anmodning fra tjenestemodtageren meddeler følgende yderligere oplysninger:
 - a) tjenesteydelsens vigtigste karakteristika
 - b) prisen for tjenesteydelsen eller, hvis denne ikke kan opgives nøjagtigt, prisberegningsmetoden, således at tjenestemodtageren kan efterprøve prisen, eller et tilstrækkelig udførligt *overslag*
 - c) om tjenesteyderen er en fysisk eller juridisk person, og hvilken retlig form den pågældende har
 - d) for lovregulerede erhverv en henvisning til de faglige regler, der gælder i oprindelsesmedlemsstaten, og hvordan man får adgang til disse.

4. Medlemsstaterne påser, at de i dette kapitel omhandlede oplysninger, som tjenesteyderen skal afgive, gøres tilgængelige eller meddeles klart og entydigt og i god tid inden indgåelsen af kontrakten eller inden udførelsen af tjenesteydelsen, hvis der ikke foreligger en skriftlig aftale.
5. De i dette kapitel omhandlede oplysningsforpligtelser gælder ud over de krav, der allerede er fastsat i fællesskabsretten, og er ikke til hinder for, at medlemsstaterne kan indføre yderligere oplysningskrav for tjenesteydere, der er etableret på deres område.
6. Kommissionen kan efter *proceduren* i *artikel 39, stk. 2*, præcisere indholdet af de i stk. 1 og 3 omhandlede oplysninger, afhængigt af de særlige kendetegn ved visse former for virksomhed, og *fastsætte*, hvordan bestemmelserne i stk. 2 skal anvendes i praksis.

Artikel 29

Erhvervsforsikringer og faglige garantier

1. Medlemsstaterne ***kan forlange***, at tjenesteydere, hvis tjenesteydelser frembyder en ***direkte og*** særlig sundheds- eller sikkerhedsmæssig fare ***for tjenestemodtageren eller en tredjepart, eller en risiko for tjenestemodtagerens finansielle sikkerhed eller en miljørisiko*** er ***forpligtet til at tegne*** en i betragtning af farens eller risikoens art og omfang ***dækkende*** erhvervsansvarsforsikring eller ***give en garanti, som*** er tilsvarende eller i det væsentlige sammenlignelig. ***Erhvervsansvarsforsikringen eller garantien skal desuden dække de risici, som er forbundet med disse tjenesteydelser, når de udføres i andre medlemsstater.***

2. *Medlemsstaterne kan kræve, at en tjenesteyder, inden denne for første gang begiver sig fra en medlemsstat til en anden for at udføre tjenesteydelser, underretter den kompetente myndighed i værtsmedlemsstaten ved en skriftlig erklæring indeholdende oplysninger om eventuel forsikringsdækning eller andre former for personlig eller kollektiv beskyttelse med hensyn til erhvervsansvar. En sådan erklæring skal fornyes en gang om året, hvis tjenesteyderen agter at udføre midlertidige eller lejlighedsvis tjenesteydelser i den pågældende medlemsstat i løbet af det pågældende år. Tjenesteyderen kan indgive erklæring på en hvilken som helst måde.*
3. Medlemsstaterne påser, at **tjenesteyderen meddeler tjenestemodtageren** de i stk. 1 omhandlede forsikrings- og garantioplysninger, herunder især forsikrings- eller garantigiverens kontaktoplysninger og forsikringens eller garantiens geografiske udstrækning.
4. Når en tjenesteyder etablerer sig på deres område **eller udfører tjenesteydelser**, kræver medlemsstaterne ikke en erhvervsforsikring eller en finansiell garanti, hvis tjenesteyderen allerede er dækket af en garanti, som er tilsvarende eller i det væsentlige sammenlignelig med hensyn til formålet, i en anden medlemsstat, hvor han allerede har et forretningssted.

Kræver en medlemsstat forsikring mod økonomiske risici i forbindelse med erhvervsansvar, godkender medlemsstaten fra en tjenesteyder, der er etableret i en anden medlemsstat, som tilstrækkeligt bevis en attestation for en sådan forsikring udstedt af en bank eller et forsikringsselskab i den medlemsstat, hvor tjenesteyderen er etableret.

Er forsikringen eller garantien kun delvis tilsvarende, kan medlemsstaterne anmode om en supplerende garanti med henblik på dækning af de risici, som ikke allerede er dækket.

5. *Stk. 1-4 berører ikke de ordninger for erhvervsforsikringer eller faglige garantier, som er fastsat i anden fællesskabslovgivning.*

6. Ved gennemførelsen af stk. 1 kan Kommissionen efter *proceduren* i artikel 39, stk. 2, *udarbejde* en fortegnelse over tjenesteydelser med de i stk. 1 omhandlede kendetegn, og fastsætte fælles kriterier *for, hvad der er en i betragtning af farens eller risikoens art og omfang dækkende forsikring eller garanti i henhold til stk. 1.*

Artikel 30

Eftersalgsgaranti

*Medlemsstaterne påser, at tjenesteyderen efter anmodning fra tjenestemodtageren meddeler denne, om der findes en eftersalgsgaranti, og i givet fald dennes indhold, og på hvilke betingelser den kan gøres gældende, herunder navnlig garantiens varighed og geografiske **udstrækning**.*

Artikel 31

Lovregulerede erhvervs kommercielle kommunikation

1. Medlemsstaterne ophæver generelle forbud mod lovregulerede erhvervs kommercielle kommunikation.
2. Medlemsstaterne påser, at lovregulerede erhvervs kommercielle kommunikation overholder faglige regler i overensstemmelse med fællesskabsretten vedrørende bl.a. erhvervenes uafhængighed, værdighed og pålidelighed samt forretningshemmeligheden, alt efter det enkelte erhvervs særlige karakteristika.

Artikel 32

Virksomhed på flere områder

1. Medlemsstaterne påser, at tjenesteydere ikke underkastes krav, der forpligter dem til udelukkende at udøve én form for virksomhed, eller som indskrænker deres muligheder for at udøve flere former for virksomhed alene eller sammen med andre tjenesteydere.

Imidlertid kan følgende tjenesteydere omfattes af sådanne krav:

- a) tjenesteydere inden for lovregulerede erhverv, i det omfang det er berettiget for at sikre overholdelse af fagets regler, der varierer efter det enkelte erhvervs særlige karakteristika
 - b) tjenesteydere, der udfører tjenesteydelser inden for certificering, godkendelse, teknisk kontrol, test og prøvninger, i det omfang det er berettiget for at sikre deres uafhængighed og uvildighed.
2. Hvis virksomhed på flere områder er tilladt, sørger medlemsstaterne for at:
 - a) forebygge interessekonflikter og uforenelighed mellem visse former for virksomhed
 - b) sikre den uafhængighed og uvildighed, der er nødvendig i forbindelse med visse former for virksomhed
 - c) sikre, at de fagets regler for de forskellige former for virksomhed er forenelige med hinanden, især med hensyn til forretningshemmeligheden.

3. Medlemsstaterne sikrer, at tjenesteyderen efter anmodning fra tjenestemodtageren meddeler denne relevante oplysninger om *sin* virksomhed og samarbejde med andre tjenesteydere, der udøver andre former for virksomhed, samt om de foranstaltninger, der er truffet for at undgå interessekonflikter. Disse oplysninger skal fremgå af ethvert informationsmateriale fra tjenesteyderen, hvori tjenesteydelserne er beskrevet i **detaljer**.

Artikel 33

Kvalitetspolitik

1. Medlemsstaterne træffer i samarbejde med Kommissionen ledsageforanstaltninger med henblik på at tilskynde tjenesteyderne til at træffe frivillige foranstaltninger til sikring af tjenesteydelsernes kvalitet, navnlig ved at:
 - a) lade deres virksomhed certificere eller lade den evaluere af uafhængige organer eller
 - b) udarbejde deres eget kvalitetscharter eller deltage i kvalitetschartre eller kvalitetsmærkningsordninger oprettet af erhvervsorganisationer på fællesskabsplan.
2. Medlemsstaterne påser, at oplysningerne om betydningen af og tildelingskriterierne for kvalitetsmærkerne for tjenesteydelser er nemt tilgængelige for tjenestemodtagere og tjenesteydere.
3. Medlemsstaterne træffer i samarbejde med Kommissionen ledsageforanstaltninger med henblik på at tilskynde faglige foreninger samt handels- og håndværkskamre i medlemsstaterne til at samarbejde på fællesskabsplan for at fremme kvaliteten af tjenesteydelser, navnlig ved at lette anerkendelsen af tjenesteydernes kvalitet.

4. Medlemsstaterne træffer i samarbejde med Kommissionen ledsageforanstaltninger med henblik på at tilskynde til formidling af kritiske oplysninger om tjenesteydelsers kvaliteter og mangler, herunder især udvikling på fællesskabsplan af sammenlignende test og prøvninger og formidling af resultaterne heraf.
5. **Medlemsstaterne tilskynder i samarbejde med Kommissionen** til udvikling af frivillige europæiske standarder med henblik på at fremme foreneligheden mellem tjenesteydelser, der udføres af tjenesteydere fra forskellige medlemsstater, oplysning af tjenestemodtagere og tjenesteydelsernes kvalitet.

Artikel 34

Bilæggelse af tvister

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige almindelige foranstaltninger med henblik på at forpligte tjenesteyderne til at oplyse en post-, telefax- eller e-mail-adresse **samt telefonnummer**, hvortil alle tjenestemodtagere, også de, der opholder sig i en anden medlemsstat, kan rette direkte henvendelse med en klage eller spørgsmål vedrørende den udførte tjenesteydelse. **Tjenesteydere skal oplyse deres juridiske adresse, hvis denne ikke er deres normale postadresse.**
2. Medlemsstaterne træffer de nødvendige almindelige foranstaltninger med henblik på at forpligte tjenesteyderne til at besvare klager som omhandlet i stk. 1 hurtigst muligt og bestræbe sig på at finde **tilfredsstillende** løsninger.

3. Medlemsstaterne træffer de nødvendige almindelige foranstaltninger med henblik på at forpligte tjenesteyderne til at bevise, at de i dette direktiv fastsatte oplysningsforpligtelser opfyldes, og at oplysningerne er korrekte.
4. Når der i forbindelse med en retssag skal stilles en økonomisk garanti for opfyldelsen af en retsafgørelse, anerkender medlemsstaterne tilsvarende garantier, der er stillet hos en tjenesteyder eller et organ etableret i en anden medlemsstat.
5. Medlemsstaterne træffer de nødvendige almindelige foranstaltninger med henblik på at forpligte tjenesteydere, der er underlagt en adfærdskodeks eller er medlemmer af en faglig sammenslutning eller erhvervsorganisation, som har en ordning for udenretslig bilæggelse af tvister, til at underrette tjenestemodtageren herom, nævne dette i ethvert dokument, hvori en af deres tjenesteydelser er beskrevet i detaljer, og oplyse, hvordan man får nærmere oplysninger om ordningen og betingelserne for dens anvendelse.

Artikel 35

Oplysninger om tjenesteyderes hæderlighed

1. Medlemsstaterne fremsender efter anmodning fra en kompetent myndighed i en anden medlemsstat oplysninger om eventuelle straffedomme, administrative eller disciplinære sanktioner eller foranstaltninger samt afgørelser vedrørende svigagtige konkurser, der af deres kompetente myndigheder er truffet over for en tjenesteyder, og som ***direkte vedrører hans kompetence eller faglige*** troværdighed.

En anmodning i henhold til dette stykke skal være behørigt begrundet, og det skal navnlig præciseres, hvorfor anmodningen om oplysninger er fremsat.

2. Den medlemsstat, der meddeler de i stk. 1 omhandlede oplysninger, skal samtidig anføre, om der er tale om en endelig afgørelse, eller om afgørelsen er påklaget eller indbragt for domstolene, og på hvilken dato der kan forventes en afgørelse i klagesagen eller spørgsmålet.

Den skal desuden anføre, i henhold til hvilke nationale bestemmelser tjenesteyderen er dømt eller på anden måde pålagt en sanktion.

3. Gennemførelsen af **stk. 1 og 2** skal ske under hensyntagen til **bestemmelserne om beskyttelse af personoplysninger og** de rettigheder, der er sikret dømte eller personer, der på anden måde er blevet pålagt en sanktion, **herunder også af faglige sammenslutninger**, i de berørte medlemsstater. **Forbrugerne skal have let adgang til alle offentlige oplysninger, der er relevante i denne forbindelse.**

Kapitel VI

Konvergensprogram

Artikel 36

Adfærdskodekser på fællesskabsplan

1. Medlemsstaterne træffer i samarbejde med Kommissionen ledsageforanstaltninger med henblik på at tilskynde til, at der i overensstemmelse med fællesskabsretten **og navnlig af faglige foreninger, organisationer og sammenslutninger** udarbejdes adfærdskodekser på fællesskabsplan, **som har til formål at lette udførelsen af tjenesteydelser eller en tjenesteyders etablering i en anden medlemsstat.**

2. Medlemsstaterne påser, at de i stk. 1 omhandlede adfærdskodekser er tilgængelige på afstand og ad elektronisk **vej**.
3. Medlemsstaterne påser, at tjenesteyderen efter anmodning fra tjenestemodtageren og i ethvert dokument, hvori hans tjenesteydelser er beskrevet i detaljer, oplyser, hvilke adfærdskodekser han i givet fald er underlagt, og hvor disse kodekser er tilgængelige elektronisk, og på hvilke **sprog**.

Artikel 37

Yderligere harmonisering

Kommissionen undersøger senest den ... * muligheden for at fremsætte forslag til *harmoniseringsretsakter* vedrørende følgende områder:

- a) reglerne for udøvelse af virksomhed med **pengetransport**
- b) **adgangen** til at udøve virksomhed med retslig inkasso
- c) **sikkerhedstjenester**.

* Et år efter dette direktivs ikrafttræden.

Artikel 38

Gensidig evaluering

1. Senest den ...^{*} fremlægger medlemsstaterne en rapport til Kommissionen *vedrørende krav, der skal **evalueres***, med de oplysninger, der er nævnt i **artikel 15, stk. 4**.
2. Kommissionen fremsender de i stk. 1 nævnte rapporter til medlemsstaterne, der inden for en frist på seks måneder meddeler deres bemærkninger til hver enkelt rapport. Inden for samme frist hører Kommissionen de berørte parter om rapporterne.
3. Kommissionen forelægger rapporterne og medlemsstaternes bemærkninger for det i **artikel 39, stk. 1**, nævnte udvalg, der kan fremsætte bemærkninger.
4. På grundlag af de i stk. 2 og 3 omhandlede bemærkninger forelægger Kommissionen **senest den ...**^{**} en sammenfattende rapport til Europa-Parlamentet og Rådet, eventuelt ledsaget af forslag til yderligere initiativer.

Artikel 39

Udvalgsprocedure

1. Kommissionen bistås af et udvalg, der består af repræsentanter for medlemsstaterne, og som har Kommissionens repræsentant som formand (herefter "udvalget").

^{*} Tre år efter dette direktivs ikrafttræden.

^{**} Fire år efter dette direktivs ikrafttræden.

2. Når der henvises til dette stykke, *anvendes* artikel 3 og 7 i afgørelse 1999/468/EF, jf. *dennes artikel 8*.
3. Udvalget fastsætter selv sin forretningsorden.

Artikel 40

Revisionsklausul

Efter forelæggelsen af den i *artikel 38, stk. 4*, omhandlede sammenfattende rapport udarbejder Kommissionen hvert tredje år en ***omfattende*** rapport om anvendelsen af dette direktiv, ***særlig artikel 2 og 21***, til Europa-Parlamentet og Rådet, eventuelt ledsaget af forslag om tilpasning heraf.

Artikel 41

Ændring af direktiv 98/27/EF

I bilaget til direktiv 98/27/EF tilføjes følgende punkt:

- "13. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/.../EF af ... [om tjenesteydelser i det indre marked]*"

* *EUT L*"

Kapitel VII

Afsluttende bestemmelser

Artikel 42

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest **den ...** ^{*}. De tilsender straks Kommissionen disse bestemmelser og en sammenligningstabel, som viser sammenhængen mellem de pågældende bestemmelser og dette direktiv.

Bestemmelserne skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne tilsender Kommissionen de vigtigste nationale bestemmelser, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 43

Dette direktiv træder i kraft *på dagen* efter offentliggørelsen i Den Europæiske Unions Tidende.

^{*} ***Tre år efter dette direktivs ikrafttræden.***

Artikel 44

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i

På Europa-Parlamentets vegne

Formand

På Rådets vegne

Formand